

PANDORA SZELENCÉJE

TRAGÉDIA HÁROM FELVONÁSBAN, PROLÓGUSSAL

EÖRSI ISTVÁN FORDÍTÁSA

SZEREPLŐK

LULU

ALWA SCHÖN, *író*

RODRIGO QUAST, *erőművész*

SCHIGOLCH

ALFRED HUGENBERG, *javítóintézeti növendék*

GESCHWITZ *grófnő*

CASTI-PIANI *márki*

PUNTSCHU, *bankár*

HEILMANN, *újságíró*

MAGELONE

KADIDJA DI SANTA CROCE, *a lánya*

BIANETTA GAZIL

LUDMILLA STEINHERZ

BOB, *inas*

RENDŐRBIZTOS

HUNIDEI ÚR

KUNGU POTI, *uahubeei császári herceg*

DR. HILTI, *privátdocens*

JACK

Az első felvonás Németországban, a második Párizsban, a harmadik Londonban játszódik

PROLÓGUS A KÖNYVKERESKEDÉSBEN

*Szereplők**Az átlagolvasó**A fürge kiadó**A szemérmes szerző**A főállamügyész*

A prologus elmondható a Rodrigót, Casti-Pianit, Alwát és Schigolchot alakító színészek felsőruhájában és fejfedőjében. Rodrigo világos nyári felöltőben és kis lódenkalapban, Casti-Piani hálókabátban és bársonysapkában, Alwa havelockban és széles karimájú puha kalapban, Schigolch talárban és lapos, kerek, ellenző nélküli sapkában.

Szín: előfüggöny, kezdetleges könyvállvány

AZ ÁTLAGOLVASÓ (*betámolyog*)

Egy könyvet vennék öntől tisztelettel.

Hogy mi áll benne, egyremegy nekem.

Azt mondják, nem csak pián él az ember.

De hön óhajtom, hogy olcsó legyen.

Legnagyobb lányom első áldozó,

Olyat adjon, ami neki való.

A FÜRGE KIADÓ

Egy könyvet ajánlok, pompás valóban,

Szívünk verése méri a hatást.

Már ma olvassák vagy ötmillióan,

S holnapra várjuk az új kiadást.

Mindenkinek hathatós nyereség,

Bár senki sem lelt újat benne még.

A SZEMÉRMES SZERZŐ (*belopódzik*)

Egy könyvet hoztam önnek nyomtatásra;

Tíz évem fájó tapasztalatát.
 A mindenséget átölelni vágyva
 Asszonyt közben alig öleltem át.
 Amit igaznak – eszmélkedve – véltem,
 Bő, szép formába bűvöltem merészen.

A FŐÁLLAMÜGYÉSZ (*beront*)

Egy könyvet kobzok el a köz nevében,
 Attól minden hajszálam égnek áll.
 A fickóból már rég kihalt a szégyen,
 Újabban nyíltan pénzért kornyikál.
 Alkalmazzuk rá – mert a tette: büntett –
 Egyszáznyolcvannegyedik cikkelyünket.

A SZEMÉRMES SZERZŐ (*mosolyogva*)

Büntetni, engem? Nincs ki elperelje
 Az alkotás mennyei örömét.
 Szenvedni gyermekéért ki ne merne?
 Téged ettől egy sivár szakma véd.
 Nyúzz meg, fojts meg, akassz fel – rajta, kezd!
 Művem egy szava sem sínyli meg ezt!

A FŐÁLLAMÜGYÉSZ

Szavamra, többé pimasz vicceiddel
 A pokolnak nem szerzel új lakót.
 Hogy meg ne rontsd velőkgig, védenem kell
 Vigyorodtól az átlag-olvasót.
 Kétévi börtön – érd be ennyivel.
 Tisztességedet magad vesztet el.

AZ ÁTLAGOLVASÓ

Azonnal meg szeretném venni könyvem.
 Ezt az eljárást ki nem állhatom.
 Azért kereszteltem meg annyi kölykem,
 Hogy éhen vesszek, megöljön a szomj?
 Perpatvarukat fejezzék be, kérem,
 Másként tojáspuncsra költöm a pénzem.

A FŐÁLLAMÜGYÉSZ (*karjába zárja az átlagolvasót, mire az könnyekben tör ki*)

Szánandó áldozat! A szent szemérem
Keblednek mélyén levágott tetem.
E gaz pofáját forrasszuk be szépen,
S ismét virul jámborság, fegyelem.
Kétévi börtön! S fogadni merek,
Hogy nem csinál többé rossz vicceket!

A SZEMÉRMES SZERZŐ

Törvénszékkal nem rémíthet meg engem!
Buzgalma nekem még jól is jöhet,
Hogy darabom gyöngéit fölfedezzem –
Az igazi mű magát védi meg!
Esküdnék rá: a bíró hogyha szól,
Nyájasan felment minden vád alól.

A FŐÁLLAMÜGYÉSZ

Még aznap benyújtom fellebbezésem,
Ha – mentsen isten – fölmentene ő.
Nem minden bírót koronáz az érdem.
S belátóbb lesz majd a következő.
S ha tán az is a szerzőt szánja meg,
Rögvest bezúzatom színművedet.

A SZEMÉRMES SZERZŐ

Akkor komolyabb, nemesebb alakban
Másodízben is megjelentetem.
Legtisztább német nyelven kell kiadjam,
Nem mameluk-szlengben, nagyügyesen.
Biztos vagyok: ha így új létre támad,
Háborítatlan utat tör magának.

A FŐÁLLAMÜGYÉSZ

Te szent bitófa! Még csak ez hiányzik,
Hogy színpadon láthassuk művedet,
Akkor előbb még olyképp magyarázzuk,
Hogy reklámul ne szolgáljon neked.
Mérges pokoli lávád színre csak
A hullámon át találhat utat.

A SZEMÉRMES SZERZŐ

Mit érdekel a színház! Szenvedelme
 Köznapijainkig fel nem ér soha.
 Színpadom legyen az emberi elme,
 S kedvenc rendezőm a fantázia.

A főállamügyészhez

Más tennivalód már aligha lesz,
 Mint hogy hozzá prológust te szerezz.

A FÜRGE KIADÓ (*kettőjük közé nyomakszik*)

Prológust, azt! Az újság ha lehozza,
 Az előadás biztosítva van.
 Nekem gondom lesz a prospektusokra,
 A könyvterjesztést elvégzem magam!
 Minden példányt eladok, mielőtt még
 Helyet foglal a nagybecsű közönség.

AZ ÁTLAGOLVASÓ (*szintén a középre áll*)

Az első sorban majd ingyenjeggyemmel
 Jót horkolászva elterpeszkedem.
 Milyen boldogság ez – nem sejti ember –,
 Míg kérődznek Shakespeare-en, Schnitzleren.
 Megbocsájtok keresztény türelemmel,
 S nem is jelzem, mily szörnyű ez nekem.

A FŐÁLLAMÜGYÉSZ (*az átlagolvasót karjába zárja*)

Így gondozzuk mi, megosztott erővel,
 Vadaskertedet, dráma szelleme!

AZ ÁTLAGOLVASÓ

Bár bendőm szeretem gondozni főleg,
 Nagy szenvedélyekkel vagyok tele.

A FÜRGE KIADÓ (*átöleli a szemérmes szerzőt*)

Örvendezek, hogy örülni tanul
 Az ember annak, mi vadonatúj.

A SZEMÉRMES SZERZŐ

Ha kell, szabadságom feláldozom,
 Királynőm, Múza, az oltárodon.

ELSŐ FELVONÁS

Díszes terem német reneszánsz stílusban, súlyos, faragott tölgyfa mennyezettel. A falakon félmagasságig sötét faszobrok. Följebb mindkét oldalon kifakult gobelinek. A terem hátul fent lefüggönyözött karzat zárja le, ahonnan balról monumentális lépcső vezet le a színpad mélységbeli közepéig. Középen a karzat alatt helyezkedik el a bejárati ajtó csavart oszlopokkal és homlokoromzattal. A jobb oldali falnál tágas, magas kandalló, előrébb erkélyablak zárt, súlyos függönyökkel; a bal oldali falon a lépcső lábánál zárt függöny. A szabad lépcsőkorlát pillére előtt mutató üres festőállvány. Balra elől széles heverő; a terem közepén négyszögletes asztal, körötte három magas támlájú kárpitozott szék. Balra elől kis tálalóasztalka, mellette bőr karosszék. A középső asztalon sűrűn lefüggönyözött petróleumlámpa áll, ez világítja meg tompán a terem. Alwa Schön a bejárati ajtó előtt sétál föl-alá. A heverőn Rodrigo ül lakájruhában. Jobbra a bőr karosszékekben, fekete, testhez simuló ruhában, térdén takaróval, mélyen a párnák közé fúrva magát ül Geschwitz grófnő. Mellette az asztalon kávéfőző gép és egy csésze feketekávé. Jobb és bal oldal a néző szemszögéből

RODRIGO Várat magára, mint egy koncertmester!

GESCHWITZ Könyörgök, ne beszéljen!

RODRIGO Fogjam be a pofámat, amikor annyira tele vagyok gondolatokkal! – Egyáltalán nem fér a fejembe, hogy ráadásul még előnyére változott meg az a nő!

GESCHWITZ Amióta ismerem, nem tündöklött ilyen pompázatosan!

RODRIGO Óvjon meg attól az ég, hogy életem boldogságát a maga izlésficamaira alapozzam! Ha annyit használt neki is a betegség, mint magának, akkor csődbe jutottam! Maga úgy távozott az elkülönítő barakkból, mint egy póruul járt kaucsukbaba, aki koplalóművészetre adta a fejét. Még az orrát is alig bírja kifujni. Negyedórára van szüksége ahhoz, hogy szét tudja választani az ujjait, és a legnagyobb elővigyázattal kell eljárnia, hogy le ne törje a hegyüket.

GESCHWITZ Ami bennünket a sírba visz, az neki visszaadja erejét és egészségét.

RODRIGO Mindez szép és jó. Én azonban feltehetően mégsem utazom magukkal ma este.

GESCHWITZ Csak nem hagyja, hogy végül egyedül utazzon el a menyasszonya?

RODRIGO Először is vele utazik az öreg, hogy veszély esetén megvédje. Az én kíséretem csak gyanúba keverné. Másodszor is meg kell várnom itt, míg elkészülnek a kosztümjeim. Még így is éppen elég korán lépem át a határt. Remélhetőleg némi kézzelfogható zsiradékféleségre is szert tesz addig. Akkor nyélbe üthetjük a házasságot, feltéve, hogy felléptethetem rendes közönség előtt. A nőkben a praktikumot szeretem; édesmindegy nekem, hogy milyen elméleteket gyártanak. Ön nem így van ezzel, doktor úr?

ALWA Nem hallottam, amit mondott.

RODRIGO Bele se másznék ebbe az összeesküvésbe, ha nem birizgálta volna csőrömet folyvást már elítélése előtt is az a nő. Csak ne kezdjen külföldön újból rögtön izegni-mozogni! A legszívesebben Londonba vinném egy fél évre, és mazsolás süteménnyel etetném. Londonban pusztán a tengeri levegőtől is kigömbölyödik az ember. Ezenkívül Londonban az ember nem érzi minden korty sörnél, hogy a sors keze matat a torkán.

ALWA Azon tűnődöm nyolc napja, hogy lehet-e modern drámának olyan középponti figurája, akit fegyházbüntetésre ítélték.

GESCHWITZ Csak jönne már az az ember.

RODRIGO A kellékeimet is ki kell még váltanom itt a zaciból; hatszáz kiló vas, a legjobb minőség. A szállítmányért mindig háromszor annyit kell leszurkolnom, mint a saját menetjegyemért. Ráadásul egy nadrág-gombot se ér az egész felszerelés. Amikor izzadságban ázva megérkeztem a zaciba, megkérdezték, hogy valódiak-e a dolgok. Tulajdonképpen okosabb lett volna, ha a kosztümöket külföldön készítettem el. A párizsiak például első pillantásra észreveszik, mit kell ki-domborítani. Ennek megfelelően látnak neki a dekoltálásnak. De ezt nem lehet keresztbe vetett lábakkal megtanulni; klasszikus felépítésű embereket kell tanulmányozni hozzá. Itt úgy félnek a csupasz bőrtől, mint külföldön a dinamitbombától. Két évvel ezelőtt az Alhambra-színházban ötvenmárkás büntetést sóztak rám, mihelyt észrevették, hogy néhány szőrszál pompázik a mellemen – még egy rendes fog-

kefére sem tellet volna belőlük. A kultuszminiszter azonban úgy vélte, hogy hatásukra a kis iskolás lányok esetleg nem szívesen stoppolnák tovább a zoknit. Azóta havonta egyszer leborotváltatom.

ALWA Ha a „Világhódító” nem emésztene fel teljes szellemi feszítőerőmet, akkor horderejéhez méltón vizsgálnám meg ezt a problémát. Ifjú irodalmunkon átok nehezül: túl irodalmiak vagyunk. Nem ismerünk más kérdéseket és problémákat, mint amelyek írók és tudósok között merülnek fel. Látókörünk nem terjed túl céhérdekeink határain. Hogy ismét a nagyszabású, hatalmas művészet nyomára bukkanjunk, a lehető legtöbbet kéne olyan emberek közt forgolódnunk, akik soha életükben nem olvastak még el egyetlen könyvet sem, és akiknek tetteit főként a legegyszerűbb állati ösztönök vezérlik. „A föld szelleme” című darabomban már ezek szerint az elvek szerint akartam dolgozni teljes erőmből. Az a nő, akiről darabom főalakját mintáztam, már egy teljes éve rácsos ablakok mögött szívja a levegőt. Ezért persze a drámát furcsa módon csak szabad irodalmi társaságok adták elő. Amíg apám élt, Németország valamennyi színpada epedve várta alkotásaimat. Ez a helyzet nagymértékben megváltozott.

RODRIGO A legpasztellebb kék-zöld trikókat készítettem magamnak. Ha ezeknek nem lesz sikerük külföldön, akkor felcsapok egérfogókereskedőnek. Ágyékkötőcskéim olyan kecsesek, hogy az asztal szögletén sem húzhatom meg velük magam. Az előnyös benyomást csak borzalmas belsőségeim zavarják meg, amelyeket annak köszönhetek, hogy részt vettem ebben a nagyszabású összeesküvésben. Még a leglecsúszottabb csavargó is hízott disznóvá lényegül át, ha három hónapig kórházban kell feküdnie ép tagokkal. Amióta kijöttem, karlsbadi pasztillákat zabálok, semmi mást. Éjjel-nappal zenekari próba dúl a beleimben. Mire túljutok a határon, olyan tisztára leszek öblítve, hogy egy dugót sem bírok majd fölemelni.

GESCHWITZ Űdítő látvány volt, ahogyan tegnap a kórházban az őrszemélyzet kitért az útjából. A kertben egy lélek se járt. A lábadozók nem merészkedtek ki a kapun a tűző déli napra. Egészen hátul, az elkülönítő barakknál feltűnt a szederfák alatt, és ringatózva járt a kavicson. A portás felismert, és egy segédorvos, akivel a folyosón találkoztam, megvonaglott, mintha pisztolylövés érte volna. Az ápolónővérek a termekbe surrantak, vagy odatapadtak a falhoz. Amikor visszaérkeztem,

a kertben és a kapu előtt egy lélek sem volt látható. Ennél jobb alkalmat elképzelni se lehet, csak azok az átkozott útlevelek hiányoztak. És most azt mondja itt ez az ember, hogy nem utazik.

RODRIGO Megértem a szegény kórházi kórászokat. Az egyiknek a lába sajog, a másiknak a képe dagadt fel; és akkor felbukkan köztük a halálbiztosítás két lábón járó ügynöknője. Amikor elterjedt a lovagtermekben a hír – így hívták azt az áldott részleget, ahonnan kémtevékenységemet megszerveztem –, hogy Theophila nővér elhalálozott, egyetlen fickót sem lehetett ágyban tartani. Felmásztak az ablakrácsokra, magukkal cipelve még mázsás kínjaikat is. Soha életemben nem hallottam még ilyen káromkodást.

ALWA Engedje meg, von Geschwitz kisasszony, hogy még egyszer visszatérjek javaslatomra. Az a nő lelőtte ebben a szobában az apámat; mégis a gyilkosságban és a büntetésben csupán borzalmas sorscsapást tudok látni, mely a tettetést sújtotta. Azt hiszem, apám sem vonná meg tőle teljesen a támogatást, ha akkor életben marad. Még mindig kétségesnek tartom, hogy sikerül-e az ön szabadítási terve, noha nem szeretném lelohasztani a kedvét. De nem találok szavakat arra, hogy mennyire csodálom áldozatkészségét, tettejét és halálmegvető, emberfeletti bátorságát. Nem hiszem, hogy kockáztatott volna valaha is ennyit férfi egy nőért, még kevésbé a barátjáért. Nem tudom, von Geschwitz kisasszony, hogy milyen gazdag ön; de az intézkedéseire szükséges kiadások minden bizonnyal feldúlták anyagi viszonyait. Felajánlhatok önnek egy húszezer márkás kölcsönt, melyet minden nehézség nélkül készpénzben elő tudnék teremteni?

GESCHWITZ Hogyan ujjongtunk, amikor Theophila nővér szerencsésen elhalálozott! Ettől a naptól kezdve felügyelet nélkül maradtunk. Kedvünkre cseréltük az ágyakat. Frizurámat az ő fejére varázsoltam, és kísértetiesen utánoztam a hangját. A professzor, amikor eljött hozzánk, őt nevezte nagyságos kisasszonynak, és nekem mondta: „Itt szebb az élet, mint a dutyiban!” Amikor a nővér hirtelen elmaradt, feszülten néztük egymást: mindketten öt napja voltunk betegek; most kell eldölnie. Másnap reggel jött a segédorvos. „Hogy van, Theophila nővér?” „Meghalt.” Jeleket adtunk egymásnak a háta mögött, és amikor kiment, egymás karjába omlottunk. „Hál’ istennek! Hál’ istennek! Micsoda fáradságba került, hogy kedvesem ne árulja el, mennyire

egészséges már! Még kilenc évet kell lehúznod a börtönben!” – kiáltottam reggeltől estig. Most már bizonyára három napig sem maradhat tovább az elkülönítő barakkban.

RODRIGO Három teljes hónapig feküdtem a kórházban, hogy felderítsem a terepet, de előbb még arcom verejtékével össze kellett koldulnom mindazt, ami egy ilyen hosszas tartózkodáshoz szükséges. Most a komornyikot játszom önnél, doktor úr, hogy ne kerüljön idegen cselédség a házba. Völegény még nem tett soha ennyit a menyasszonyáért. Az én anyagi viszonyaim is fel vannak dülva.

ALWA Ha sikerül önnek azt az asszonyt rendes művésznővé kiképeznie, akkor kiérdemli a kortársak tiszteletét. Temperamentumával és szépségével, mely lényének legmélyéről tör elő, a legfásultabb közönséget is le tudja bilincselni. Ezenkívül a szenvedély ábrázolása megóvná attól, hogy valóban bűnöző legyen másodszor is.

RODRIGO Majd kiverem belőle azt a tempót!

GESCHWITZ Jön!

A karzaton lépések hangja; aztán szétválnak a lépcső fölötti függöny, és hosszú fekete szalonkabátban, jobbjában fehér ernyővel, Schigolch lép a színpadra. Beszédét mindhárom felvonásban gyakran szakítja meg ástás

SCHIGOLCH Átkozott sötétség! Odakint kiégeti az ember szemét a nap.

GESCHWITZ *(fáradságosan kikászálódik a takaróból)* Jövök már!

RODRIGO A grófi nagysád három napja nem látott napfényt. Úgy élünk itt, mint egy tubákosszelencében.

SCHIGOLCH Reggel kilenc óta körbejártam az összes rongyszedőt. Három régi nadrágokkal teletömött, vadonatúj bőröndöt küldtem Bremerhavenen keresztül Buenos Airesbe. Lábam úgy kalimpál, mint a harang nyelve. Új élet kezdődik mostantól fogva!

RODRIGO Hol akartok hát holnap reggel megszállni?

SCHIGOLCH Remélhetőleg nem mindjárt újból a Lordok Házában!

RODRIGO Ajánlhatok nektek egy kitűnő szállodát. Ott laktam egy orosz-lánszelídítőnővel. A tulajék született berliniek.

GESCHWITZ *(a nádszékben felegyenesedve)* Segítsen már!

RODRIGO *(odasiet és támogatja)* Amellett ott nagyobb biztonságban vagytok a rendőrségtől, mint a magas torony kötelén.

GESCHWITZ Azt akarja ugyanis, hogy ön kettőben utazzon el vele ma délután.

SCHIGOLCH Nyilván gyötrik még a fagydaganatai!

RODRIGO Csak nem kívánjátok tőlem, hogy új helyemen slafrokban és papucsosan debütáljak?

SCHIGOLCH Hm – Theophila nővér se utazott volna olyan nyilegyenesen a mennybe, ha nem melegedett volna fel olyan szerelmetesen a mi betegünk iránt.

RODRIGO Akinek le kell szolgálnia nála a mézesheteket, annál még egészen másképpen is érvényre juttatja tehetségét. Semmiképp sem árthat neki, ha előtte kicsit kiszellőzteti magát.

ALWA *(tárcával a kezében Geschwitznek, aki egy karosszéknek támaszkodva a középső asztalnál áll)* Ebben a tárcában tízezer márka van.

GESCHWITZ Köszönöm, nem kell.

ALWA Fogadja el, kérem.

GESCHWITZ *(Schigolchnak)* Jöjjön már!

SCHIGOLCH Türelem, kisasszony. A Kórház utca csak egy macskaugrásnyira van. Öt percen belül itt leszek vele.

ALWA Ide hozza?

SCHIGOLCH Ide hozom. Vagy félti az egészségét?

ALWA Láthatja, hogy semmimet sem félttem.

RODRIGO A doktor úr az utolsó távirati jelentés szerint éppen úton van Konstantinápolyba, hogy színművét, „A föld szellemé”-t háremhölgyek és eunuchok közreműködésével előadassa a szultán előtt.

ALWA *(a karzat alatti középső ajtót kinyitva)* Így közelebb.

Schigolch és Geschwitz grófnő elhagyja a termet. Alwa bezárja mögöttük az ajtót

RODRIGO Még pénzt akart adni az örült spinének.

ALWA Mi köze hozzá?

RODRIGO Engem úgy díjaznak, mint egy lámpatisztogatót, noha a kórház összes nővérkéjét demoralizálnom kellett. Aztán következtek a segédorvos urak és a titkos tanácsosok. Aztán...

ALWA Komolyan el akarja hitetni velem, hogy a titkos tanácsosok éppen önre hallgattak?

RODRIGO Abból a pénzből, amennyibe az urak nekem kerültek, az Egyesült Államok elnöke lehetnék Amerikában.

ALWA De hiszen von Geschwitz kisasszony az utolsó fillérig visszafizette önnek a költségeket. Ezenkívül, ha jól tudom, havi ötszáz márka fixfizetést is húz tőle. Az embernek olykor meglehetősen nehezebbre esik hinnie abban, hogy ön valóban szereti azt a boldogtalan gyilkost. Amikor von Geschwitz kisasszonyt arra kértem, fogadja el segítségemet, akkor ezt korántsem azért tettem, hogy az ön kielégíthetetlen pénzvágyát felcsigázzam. Ön iránt távolról sem érzem azt a csodálatot, amelyet von Geschwitz kisasszony ennek az ügynek a során kiváltott belőlem. Egyáltalán nem látom tisztán, miféle igényeket óhajt velem szemben érvényesíteni. Igaz, véletlenül jelen volt apám meggyilkolásakor, de ez a legcsekélyebb rokoni köteléket sem hozta létre közöttünk. Ezzel szemben arról szilárdan meg vagyok győződve, hogy ha nem jött volna önnek kapóra von Geschwitz grófnő hősies vállalkozása, jelenleg egy fillér nélkül, részegen heverne valahol a csatornában.

RODRIGO És tudja-e, mi lett volna önből, ha nem sikerül elsóznia kétmillióért azt a zuglapot, amelyet az apja szerkesztett? A legkiaszottabb balettpatkánnyal állt volna össze, és jelenleg lovásziú lenne a Hummelmeier-cirkuszban. Mit dolgozik ön? Írt egy rémdrámát, amelyben a főszerepeket a menyasszonyom két lábikrája játssza, és amelyet udvari színház nem mutat be. Tudja, mi ön? Hálókabát! Takonypóc! Két évvel ezelőtt ezen a mellkason itt két felszerszámozott lovagi paripát egyensúlyoztam. Hogy most mi lesz a belsőségeimmel, az mindenesetre rejtély. Szépet fognak gondolni a külföldi kisasszonyok a német művészetről, ha meglátják, miként gyöngyözik minden kiló többletsúly után a verejtékem a trikómból. Kigőzölgésem dögszaggal fertőzi meg az egész nézőteret.

ALWA Maga egy mosogatórongy.

RODRIGO Adná Isten, hogy igaza lenne! Vagy talán meg akart sérteni? Akkor lábujjamat úgy helyezem az állkapcsa alá, hogy nyelve amott fog felsétakuszikálni a tapétára.

ALWA Próbálja csak meg!

Kívülről lépések és hangok hallhatók

Ki az?...

RODRIGO Köszönje meg Istennek, hogy nincs itt a közönségem.

ALWA Ki lehet az?

RODRIGO A szerelmesem! Egy teljes éve nem láttuk egymást.

ALWA Hogyan érhetek volna ilyen hamar vissza! Ki jöhet ide? Senkit se várok.

RODRIGO Az ördögbe, nyisson már ajtót!

ALWA Bújjon el!

RODRIGO Ide állok, az ajtófüggöny mögé. Itt álltam már egyszer egy évvel ezelőtt.

Rodrigo eltűnik a baloldalt elöl lévő függöny mögött. Alwa kinyitja a közepső ajtót; Alfred Hugenberg, kezében kalappal, be

ALWA Kihez van... Ön? Csak nem?...

HUGENBERG Alfred Hugenberg.

ALWA Mit óhajt?

HUGENBERG Münsterburgból jövök. Ma reggel megszöktem.

ALWA Fáj a szemem. Kénytelen vagyok a redőnyöket zárva tartani.

HUGENBERG Szükségem van a segítségére. Nem tagadhatja meg tőlem. Kidolgoztam egy tervet. Senki se hall bennünket?

ALWA Miről beszél? Miféle tervet?

HUGENBERG Kettesben vagyunk?

ALWA Igen. Mit óhajt közölni velem?

HUGENBERG Egymás után két tervet ejtettem el. Amit most fogok mondani önnek, annak minden lehetséges, váratlan következményét végig gondoltam. Ha pénzem volna, nem ajándékoznám meg bizalmammal. Először sokáig gondolkodtam azon... Megengedi, hogy előadjam elgondolásomat?

ALWA Elárulná, kérem, hogy tulajdonképpen miről is beszél?

HUGENBERG Az az asszony nem lehet olyan közönyös önnek, hogy ezt külön el kelljen árulnom. Amit ön a vizsgálóbíró előtt jegyzőkönyvbe mondott, az többet használt neki, mint az ügyvéd erőfeszítései.

ALWA Kikérem magamnak az ilyen gyanúsítást.

HUGENBERG Így beszél; ezt természetesen megértem. Mégis ön volt a legjobb mentőtanú.

ALWA Ön volt az! Az ön állítása szerint apám arra akarta kényszeríteni, hogy lője főbe magát.

HUGENBERG Ez igaz is volt. De nem hittek nekem; nem eskettek meg.

ALWA Honnan jön most?

HUGENBERG Egy javítóintézetből, ahonnan ma reggel elmenekültem.

ALWA És mi a terve?

HUGENBERG Egy börtönőr bizalmába férkőzöm.

ALWA És miből akar élni?

HUGENBERG Egy lánynál lakom, akinek gyereke van az apámtól.

ALWA Ki az ön apja?

HUGENBERG A rendőrkapitány. Ismerem a börtönt, bár sose láttam belülről; és jelenlegi formámban egyetlen felügyelő se fog felismerni. De egyáltalán nem erre építék. Van ott egy vaslétra, mely az első udvarról a tetőre vezet, innen egy tetőablakon át a padlásra lehet jutni. Belülről nem vezet oda út. De a tetők alatt az épületnek mind az öt szárnyán deszkák és lécek találhatók, és nagy halomban hasábfák. A deszkákat és léceket ötfelől egyetlen kupacba hordom, és meggyújtom. Az összes zsebemet teletömöm gyújtóanyaggal, hogy tüzet tudjak csinálni.

ALWA Akkor ön is porrá ég.

HUGENBERG Természetesen, hacsak meg nem mentenek. De hogy bejussak az első udvarba, hatalmamba kell kerítenem a smasszert, és ehhez pénzre van szükségem. Nem mintha meg akarnám vesztegetni; ez nem sikerülne. Kölcsönöznöm kell neki előbb a pénzt, hogy három gyerekét nyaralni küldhesse. Azután reggel négykor, amikor a tiszteletre méltó családokból származó elítélteket szabadon bocsátják, behatolok a kapun. Ő bezárja mögöttem. Megkérdi, mit óhajtok; én pedig megkérem, hogy este engedjen ki ismét. És mielőtt kivilágosodna, a padláson vagyok.

ALWA Hogyan szökött meg a javítóintézetből?

HUGENBERG Kiugrottam az ablakon. Kétszáz márkára van szükségem, hogy a fickó nyaralni küldhesse a családját.

RODRIGO *(a függöny mögül előlépve)* A zeneteremben szolgáljam fel a báró úr kávéját vagy a verandán?

HUGENBERG Honnan bújt elő ez az ember?! Ugyanazon az ajtón! Ugyanazon az ajtón ugrott ki!

ALWA Szolgálatomba fogadtam. Megbízható.

HUGENBERG *(a halántékához szorítja a kezét)* Tökfilkó vagyok! Tökfilkó!

RODRIGO Igen, igen, láttuk már itt egymást! Nyomás a pótmamaaszszonysághoz! Öcsikéje már testvéreinek nagybátyja szeretne lenni. Tegye az apukáját saját gyerekeinek nagyapjává. Még csak maga hiányzott nekünk! Ha tizennégy napon belül még egyszer a szemem elé kerül, laposra verem a kobakját.

ALWA Csillapodjon!

HUGENBERG Én tökfilkó!

RODRIGO Mit akar maga a gyújtóanyagával! Nem tudja, hogy az a nő három hete meghalt?

HUGENBERG Lecsapták a fejét?

RODRIGO Nem, a feje még megvan. Kolerában patkolt el.

HUGENBERG Nem igaz.

RODRIGO Mit akar még tudni! Itt van, olvassa; itt ni! *(Egy újságoldalt húz elő, és rábök egy hírre)* „Dr. Schön gyilkosa” ... *(Átnyújtja a lapot Hugenbergnek)*

HUGENBERG *(olvás)* „Dr. Schön gyilkosa érthetetlen módon kolerát kapott a börtönben.” – Itt nincs szó arról, hogy meghalt.

RODRIGO Mi mást csinált volna? Három hete a temetőben fekszik. Baloldalt, hátul a sarokban, a szemétrakás mögött, ahol azok a kis kereszttek vannak, amelyeken nincs név, ott fekszik ő az első alatt. Arról ismerheti meg a helyet, hogy nem nő rajta fű. Lógasson rá egy pléhoszorút, és aztán nyomás vissza a gyerekfelügyelő-intézetbe, különben feljelentem a rendőrségen. Ismerem a nőszemélyt, aki önnel édesítetteti meg üres óráit.

HUGENBERG *(Alwának)* Csakugyan meghalt?

ALWA Hál' istennek, meg! – Kérem, ne terheljen tovább. Orvosom megtiltotta, hogy látogatókat fogadjak.

HUGENBERG A jövőm egy lukas garast sem ér már! Boldogságáért szívesen odaadtam volna azt a maradék csekélységet, amit ér még nekem az élet. Füttyülök rá! Valamiképpen csak kimódolom, hogy elvigyen az ördög!

RODRIGO Ha bármilyen módon engem vagy a doktor urat, vagy tiszteletre méltó Schigolch barátomat zaklatni merészeli, akkor bevádolom

szándékos gyújtogatásért. Magának három év fegyházra van szüksége ahhoz, hogy megtanulja, mibe ne üsse bele az orrát. És most ki innen!

HUGENBERG Én tökfilkó!

RODRIGO Mars!! (*Kidobja Hugenberget az ajtón. Előrejön*) Csodálom, hogy nem vágta hozzá a pénztárcáját ehhez a kölyökhöz is.

ALWA Tartsa meg magának az ocsmányságait! Ennek a fiatalembernek a kisujja is többet ér, mint ön!

RODRIGO Szövetségesből elég nekem a Geschwitz. Ha menyasszonyomból korlátolt felelősségű társaságot akar csinálni, akkor átadom másnak a helyemet. Az a tervem, hogy a legnagyobb légtornásznőt faragom belőle, és ezért szívesen kockáztatom az életemet is. De akkor én vagyok az úr a házban, és magam jelölöm ki a lovagokat, akiket fogadhat.

ALWA Ebben a fiatalemberben megtalálható, ami korunkból hiányzik. Hősi jellem. Ezért természetesen tönkre is megy. Emlékezzen csak, miként pattant fel az ítélethirdetés előtt a tanúk padjáról, és miként kiáltotta oda az elnöknek: „Honnan tudja, mi lett volna önből, ha tízéves gyerekként éjjelente mezítláb kellett volna csavarognia a kávéházakban?!”

RODRIGO Bárcsak rögtön szájon törülhettem volna ezért! Hál' istennek vannak még fegyházak, ahol az ilyen csürhébe beleverik a törvénytiszteletet.

ALWA Ez a fiatalember az én „Világhódító”-m modellje lehetne. Az irodalom húsz év óta kizárólag félembereket hoz létre: férfiakat, akik nem tudnak gyereket csinálni, és nőket, akik nem bírnak szülni. Ezt nevezik „modern problémának”.

RODRIGO Két coll vastag vízilókorbácsot rendeltem magamnak. Ha ennek nem lesz nála sikere, akkor elmegyek Kukutyinba zabot hegyezni. Egyre megy a női húsnak, hogy szerelmet kap-e vagy verést; csak foglalkoztassák, és akkor feszes és friss marad. A huszadik évét tapossa, háromszor volt férjnél, kolosszális mennyiségű szeretőt elégített ki – szót kérnek végül a szív szükségletei is. De ha a fickónak nincs a hét halálos bűn a homlokára írva, akkor nem számíthat a tiszteletére. Ha viszont olyan az ember, mintha egy sintér köpte volna ki az utcára, akkor az ilyen nőszemélyeknél egy hercegtől sem kell félnie. Kibérelek

egy ötven láb magas garázst, és ott fogom idomítani; és mihelyt nyaktörés nélkül végrehajtotta az első bűvárugrást, felöltöm fekete frakkomat, és az ujjamat sem mozdítom többé életem végéig. Ha egy nő ilyen gyakorlatias berendezésű, félakkora fáradságába se kerül, hogy eltartsa urát, mint megfordítva. Urának csak a szellemi munkáról kell gondoskodnia, meg arról, hogy ne kallódjon el a családi érzék.

ALWA Megtanultam, miként uralkodjam az emberiségen, és miként hajtsam kurta gyeplőn, mint megzabolázott négyes fogatot – de ez a fiatalember nem megy ki a fejemből. Magánórákat vehetnék ettől a gimnazistától világmegvetésből.

RODRIGO Ezermárkás bankjegyekkel tapétáztathatja ki habtestét az a nő! Centrifugálszivattyúval csapolom le az igazgatókról a gázsit. Ismerem a bandát. Ha valaki nem kell nekik, akkor az elmehet csizmatisztítónak, de ha szükségük van egy művésznőre, akkor a legelbűvölőbb bókók kíséretében saját kezűleg vágják le fényes nappal a bitóról.

ALWA Az én helyzetemben a halálon kívül semmitől a világon nem kell félnem – az érzelmek birodalmában a legnyomorultabb koldus vagyok! De már nincs erkölcsi bátorságom ahhoz, hogy szilárd pozíciót felcseréljem a szilaj kalandorélet izgalmaira.

RODRIGO Schigolch papát meg engem vadászni küldött, hogy hajtsunk fel neki valami hatékony szert álmatlanság ellen. Fejenként húsz márkát kaptunk útiköltségre. Ekkor láttuk meg a fickót, az Éjjeli Lámpás kávéházban ült. Úgy kuporgott ott, mint bűnöző a vádlottak padján. Schigolch minden oldalról körülszaglászta, és ezt mondta: „Ez szűz még.”

Fent a karzaton csoszogó léptek zaja

Itt van! – A jelenkor jövőbeli legnagyobb légtornásznője!

A lépcső fölött szétválik a függöny, és Lulu fekete ruhában, Schigolch karjára támaszkodva levánszorog a lépcsőn

SCHIGOLCH Hű, vén csataló! Még ma át kell jutnunk a határon.

RODRIGO (hülyén bámulva Lulut) Ördög és mennykő és pokol!

LULU (*a felvonás végéig mindent igen élénk hangon mond*) Lassan! Becsípéd a karomat!

RODRIGO Nem szégyelled magad, ilyen eltorzult fizimiskával szöktél ki a börtönből?

SCHIGOLCH Fogd be a pofádat!

RODRIGO Futok a rendőrségre! Feljelentést teszek! És még ez a madár-ijesztő akar trikóban mutatkozni. Csak a szerelés kéthavi gázsiba kerül. Te vagy a leggaládabb szélhámosnő, aki valaha is beköltözött a Lordok Házába.

ALWA Kérem, ne gyalázza ezt a nőt!

RODRIGO Ön ezt gyalázásnak nevezi?! E miatt a lerágott csont miatt növesztettem pocakot! Keresőképtelen vagyok! Pojácá legyek, ha egy seprűnyelet ki tudok még nyomni! De itt helyben üssön belém a mennykő, ha ki nem húzok a maga szemfényvesztéseiből egy évi tízezer márkás életjáradékot! Szavamra mondom! Szerencsés utat! Futok a rendőrségre! (*El*)

SCHIGOLCH Fuss, fuss!

LULU Kétszer is meggondolja!

SCHIGOLCH Ettől megszabadultunk. És most feketekávét a hölgynek!

ALWA (*a baloldalt elől lévő asztalnál*) Itt a kávé, csak ki kell tölteni.

SCHIGOLCH Gondoskodnom kell még a hálókocsijegyekről.

LULU (*csengő hangon*) Ó, szabadság! Szentséges Isten!

SCHIGOLCH Félórán belül érted jövök. A búcsút a vasúti restiben ünnepeljük. Olyan vacsorát rendelék, hogy holnap reggelig eltart. Jó reggelt, doktor úr!

ALWA Jó estét!

SCHIGOLCH Kellemes nyugodalmat! Köszönöm, minden kilincset ismerek itt. Vizontlátásra! Jó szórakozást! (*A középső ajtón el*)

LULU Másfél év óta nem láttam szobát – függönyt, karosszéket, képeket...

ALWA Nem iszol?

LULU Öt nap óta elég feketekávét ittam. Pálinkád nincs?

ALWA Elixier de Spám van.

LULU Az emlékeztet a régi időkre. (*Miközben Alwa két poharat telitölt, körülnéz a teremben*) Hol a képem?

ALWA A szobámban van, hogy ne lássák itt.

LULU Hozd már ide azt a képet.

ALWA A börtönben sem vesztetted el hiúságodat?

LULU Hogy összeszorul az ember szíve, ha hónapokig nem láthatjuk magunkat. Aztán kaptam egy vadonatúj személapátot. Amikor reggel hétkor kisöpörtem a cellát, a lapátot a visszajáról az arcom elé tartottam. A bádog nem hízeleg, mégis megvolt az örömöm. Hozd ki a képet a szobádból. Veled jöjnek?

ALWA Az isten szerelmére, kímélned kell magad!

LULU Most elég sokáig kíméltem magam.

Alwa a bal oldali ajtón kimegy a képért

(Egyedül) Szívbeteg ember; de tizennégy hónapon át gyötrődni azzal a rémképpel... Halálos félelemmel csókol, és a térde megroggyan, mint egy összefagyott tanoncgyereknek. Isten nevében!... Csak ne lőttem volna hátba az apját ebben a szobában!

ALWA *(visszajön a képpel, mely Lulut Pierrot-kosztümben ábrázolja)* Belepte a por. Elülső oldalával nekitámasztottam a kandallónak.

LULU Meg se nézted, míg távol voltam?

ALWA Újságunk eladása annyi üzleti kötelességet rótt rám. Geschwitz szívesen kiakasztotta volna a képet otthonában, de házkutatásokkal kellett számolnia. *(A képet az állványra emeli)*

LULU *(vidáman)* Most aztán saját tapasztalatából ismeri meg a szegény szörnyeteg, milyen vidám a rács mögött az élet.

ALWA Még most sem értem, hogyan is függenek össze tulajdonképpen az események.

LULU Ó, ezt a Geschwitz nagyon okosan rendezte el; csodálom a leleményes szellemét. Idén nyáron borzalmasan tombolt Hamburgban a kolera. Erre alapozta kiszabadításom tervét. Elvégzett itt egy ápolónővéri tanfolyamot, és a szükséges bizonyítványokkal Hamburgba utazott, és kolerásokat ápolt ott. Az első kínálkozó alkalommal felhúzta a fehéreneműt, amelyben egy beteg nő éppen meghalt, és amelyet tulajdonképpen el kellett volna égetni. Még aznap reggel ide utazott, és meglátogatott a börtönben. Cellámban, amikor a felügyelő nő éppen távol volt, gyorsan fehéreneműt cseréltünk.

ALWA Tehát ezért történt, hogy mindketten ugyanazon a napon kaptátok meg a kolerát?!

LULU Bizony! Ezért történt. Geschwitzet persze lakásából azonnal a kórház melletti elkülönítő barakkba szállították. De engem se tudtak máshova vinni. Így hát közös szobában feküdtünk a kórház mögötti elkülönítő barakkban, és Geschwitz az első naptól kezdve latba vetette minden tudományát, hogy arcunkat a lehető leghasonlatosabbá tegye egymáshoz. Tegnapelőtt gyógyultan elbocsátották. Most az előbb visszajött, és azt mondta, hogy ottfelejtette az óráját. A ruhájába bújtam, ő pedig az én rabköntösömbé, és aztán távoztam. *(Élvezettel)* Most odaát fekszik, ő az a nő, aki megölte dr. Schönt.

ALWA Ami külső megjelenésedet illeti, még mindig felveszed a versenyt a képpel.

LULU Arcban fogytam egy kicsit, egyébként azonban semmit sem romlottam. A börtönben csak hihetetlenül ideges lesz az ember.

ALWA Iszonyatosan nyomorultnak látszottál, amikor bejöttél.

LULU Erre szükség volt, hogy lerázzam a nyakamról azt a stricit. És te, mit csináltál te másfél évig?

ALWA Az irodalmi társaságokban erkölcsi sikert arattam egy darabbal, amelyet rólad írtam.

LULU Ki a kedvesed?

ALWA Egy színésznő, akinek lakást bérek a Karlstrassén.

LULU Szeret téged?

ALWA Honnan tudjam! Hat hete nem láttam.

LULU El tudod ezt viselni?

ALWA Sose fogod megérteni. Érzékiségem és szellemi alkotótevékenységem a legbensőségesebb kölcsönhatásban van egymással. Így például veled kapcsolatban csak két választásom lehet: vagy művészileg ábrázolok, vagy szeretlek.

LULU *(mesélő hangon)* Olykor-olykor arról álmodtam éjszaka, hogy egy kéjgyilkos markába kerültem. Gyere, csókolj meg!

ALWA Szemed úgy csillámlik, mint egy mély kút víztükre, amelybe követ dobtak.

LULU Gyere!

ALWA *(megcsókolja)* Ajkad mindenesetre kissé elkeskenyült.

LULU Gyere! *(Egy karosszékre nyomja, és az ölébe ül)* Borzadsz tőlem? A dutyiban négyhetente langyos fürdőt vehettünk. A felügyelők ki-

használták az alkalmat, és mihelyt a vízben voltunk, átkutatták a zsebeinket. (*Szenvedélyesen megcsókolja Alwát*)

ALWA Ó, ó!

LULU Attól félsz, hogy mihelyt távol leszek, nem tudsz több verset költeni rólam?

ALWA Ellenkezőleg, ditirambust írok fenséges pompádról.

LULU Csak ez a borzalmas lábbeli bosszant.

ALWA Nem csökkenti a varázsodat. Legyünk hálásak a pillanat kegyének.

LULU Ma egyáltalán nincs hozzá kedvem. Emlékszel az álarcosbálra, ahol apródnak öltöztem? Hogy loholtak akkor utánam a pityókás nők! Geschwitz a lábamnál vonaglott, és könyörgött, hogy kellékcipőmmel tiporjak az arcába.

ALWA Jöjj, édes szívem!

LULU (*olyan hangon, ahogyan egy neveletlen gyereket nyugtatgatnak*) Nyugodj meg, lelőttem az apádat.

ALWA Ez nem csökkenti a szerelmemet. Csókolj meg!

LULU Hajtsd hátra a fejed. (*Óvatosan megcsókolja*)

ALWA Lelkem hevét a legügyesebb műfogásokkal csillapítod. Kebled közben oly szűziesen hullámoz. És mégis, ha nem nézne rám két nagy, sötét gyermekszemed, azt kellene hinnem, hogy te vagy a legrafináltabb ringyó, aki valaha is férfit romlásba döntött.

LULU (*jókedvűen*) Adná Isten, hogy az volnék! Gyere ma te is át a határon. Akkor annyiszor találkozhatunk, ahányszor nekünk tetszik, és több örömünk lesz egymásban, mint most.

ALWA Termetedet ezen a ruhán keresztül szimfóniának érzem. Ez a keskeny boka, ez a cantabile; ez a varázsos duzzadás; és ez a térd, ez a capriccio; és a gyönyör hatalmas andantéja. Milyen békésen simul egymáshoz a két karcsú vetélytárs, annak tudatában, hogy egyikük sem vetekedhet a másik szépségével – míg a szeszélyes úrnő fel nem ébred, és a riválisok szét nem válnak, mint két ellenséges pólus. Olyan dicsőítő éneket zengek rólad, hogy belebolondulsz!

LULU (*vidáman*) Közben én kezemet a hajadba temetem. (*Megteszi*) De itt megzavarnak bennünket.

ALWA Elvetted az eszemet!

LULU Velem jössz ma?

ALWA De hiszen az öreg utazik veled!

LULU Nem kerül többé elő. Ez még az a dívány, amelyen elvázott az apád?

ALWA Hallgass! – Hallgass!...

MÁSODIK FELVONÁS

Tágas szalon fehér gipszvakolattal; a hátsó falon széles szárnyas ajtó. Ugyanennek két oldalán magas tükör. Mindkét oldalfalon két tükör; köztük balra rokokó konzol fehér márványlappal, fölötte keskeny aranykeretben a falba mélyesztve Lulu Pierrot-kosztümös képe. A szalon közepén keskeny, világos párnákkal ékesített heverő XV. Lajos stílusában. Széles, világos párnás, vékony lábú és keskeny karfájú fotelok. Jobbra elől kisasztal. Balra hátul bejárati ajtó. Az elülső ajtó az ebédlőbe vezet. A középső ajtó nyitva van, és azon át látható a hátsó szobában egy bacarat-asztal, amelyet párnázott török székek vesznek körül. Alwa Schön, Rodrigo Quast, Casti-Piani márkí, Puntschu, a bankár, Heilmann, az újságíró, Lulu, Geschwitz grófnő, Magelone, Kadidja, Bianetta és Ludmilla Steinherz jár-kei a szalonban, élénk beszélgetésbe merülve.

Az urak estélyi ruhában vannak. – Lulu fehér directoire-ruhát visel igen bő ujjakkal, és a mellrészről lefelé fehér csipke omlik alá szabadon a lábáig; karja fehér glaszékesztyűben, haja magasra felfésülve és kis fehér tollbokrétával ékesítve. – Geschwitz fehér prémmel szegélyezett, ezüstsujtásos, világoskék huszárkosztümben. Fehér nyakkendő, szűk keménygallér és kemény mandzsetta hatalmas elefántcsont gombokkal. – Magelone világos szivárványszínű, igen bő ujjú sanzsanruhában, hosszú, szűk derékrész és három – csigavonalasra csavart, rózsaszín szalagokból és ibolyacsokrokból álló – fodor. Középen elválasztott haja mélyen a háldntéka alá omlik, oldalt göndörítve. Homlokán gyöngyház ékszer, melyet egy, a haja alatt feszülő finom lánc tart. – Tizenkét éves lánya, Kadidja világoszöld atlaszcipőben, fehér selyemzoknijának a szegélye szabadon van hagyva; felsőteste fehér csipkében, világoszöld, szorosan feszülő ruhaujj, gyöngyszürke glaszékesztyű; haja szabadon omlik le nagy, világoszöld csipkekalapja alatt, amelyet fehér tollak ékesítenek. – Bianetta sötétzöld bársonyban; gyöngyökkel borított gallér, mandzsettás ruhaujj, övszalag nélküli rakott szoknya, alsó szegélyén nagy, hamis topázok ezüstfoglatban. – Ludmilla Steinherz kék és vörös csikos, rikító fürdőtoalettben

RODRIGO (*kezében teli pohár*) Hölgyeim és uraim – bocsássanak meg nekem – nyugodjanak meg, kérem – most iszom – engedjék meg, hogy igyak – mert ma van szeretetre méltó háziasszonyunknak (*megfogja Lulu karját*), Adelaide d'Oubra grófnőnek – ördög és pokol! – a születésnapjának ünnepe. Iszom tehát – és így tovább, hölgyeim!

Mindenki körülveszi Lulut, és koccint vele

ALWA (*Rodrigónak, kezet szorítva vele*) Gratulálok.

RODRIGO Izzadok, mint egy disznósült.

ALWA (*Lulunak*) Nézzük meg, rendben van-e minden a játékteremben.

Alwa és Lulu a játékterembe el

BIANETTA (*Rodrigónak*) Épp most mesélték, uram, hogy ön a világ legerősebb embere.

RODRIGO Az vagyok, kisasszonyom. Megkérhetem arra, hogy rendelkezék az erőimmal?

MAGELONE Én tulajdonképpen jobban szeretem a mesterlövészetet. Három hónappal ezelőtt fellépett a kaszinóban egy mesterlövész, és ahányszor durrantott, így csináltam! (*Megrázza a csípőjét*)

CASTI-PIANI (*az egész jelenet folyamán fáradt, unott hangon beszél; Magelonénak*) Mondd csak, drágám, tulajdonképpen hogyan fordulhat elő, hogy a te (*Kadidjára mutat*) bájos kis hercegnődet ma először látjuk itt?

MAGELONE Valóban olyan elragadónak találsz? – Még a kolostorban nevelkedik. Jövő hétfőn ismét vissza kell térnie az iskolába.

KADIDJA Hogy mondd, anyácskám?

MAGELONE Épp most mesélem el az úrnak, hogy múlt héten mértanból jelest kapta.

HEILMANN ÚJSÁGÍRÓ Milyen helyes a haja!

CASTI-PIANI Nézze csak meg a lábát! És hogyan jár vele!

PUNTSCHU Isten a tanúm, jóvérű teremtés!

MAGELONE (*mosolyogva*) Legyen önökben irgalom, uraim; tisztára gyerekek még!

PUNTSCHU (*Magelonénak*) Ez engem pokolian kevésbé zsenírozna!

(*Heilmann-nak*) Tíz évet adnék az életemből, ha bevezethetném a nagyságos kisasszonyt titkos kultuszunk szertartásaiba!

MAGELONE Ehhez azonban egymillióért sem járulok hozzá! Nem akarom, hogy gyermekemnek tönkretegyék az ifjúságát, ahogy tönkretették az enyémet is!

CASTI-PIANI Egy szép lélek vallomásai! (*Magelonénak*) És ha egy garnitúra valódi gyémántot kapnál, akkor sem adnád hozzájárulásodat?

MAGELONE Ne hengegj! Éppolyan kevésbé adsz valódi gyémántokat nekem, mint a gyermekemnek! Te tudod ezt legjobban!

Kadidja bemegy a játékterembe

GESCHWITZ Ma este egyáltalán nem játszunk?

LUDMILLA STEINHERZ Dehogynem, kontesz! Sőt, mi több, alig várom.

BIANETTA Akkor foglaljuk el rögtön a helyünket! Az urak majd utánunk jönnek.

GESCHWITZ Csak egy pillanat elnézést kérek. Még egy szót kell váltanom a barátnőmmel.

CASTI-PIANI (*karját nyújtja Bianettának*) Részesítene, kérem, abban a kitüntetésben, hogy felesbe játszhasam önnel? Olyan szerencsés keze van!

LUDMILLA STEINHERZ Nyújtsa nekem a másik karját, és vezessen bennünket a játékpokolba!

Casti-Piani a két hölgyel a játékterembe el

MAGELONE Mondja csak, Puntschu úr, nincs még néhány Szűz-részvénye a számomra?

PUNTSCHU Szűz-részvényem? (*Heilmann-nak*) A tisztelt kisasszony a Szűzre vezető drótkötélpálya részvényeire utal. A Szűz ugyanis egy hegy, amelyre drótkötélpályát akarnak építeni. (*Magelonénak*) Tudja, csak hogy ne támadjon félreértés. Milyen könnyen adódhat ilyesmi ebben a válogatott társaságban. – Egyébként még mintegy négyezer Szűz-részvényem van, de ezeket inkább megtartom magamnak. Egyhamar nem kínálok rá alkalom, hogy diszkrétan egy kis vagyont üssek össze.

HEILMANN Mindmostanáig csak egyetlen ilyen Szűz-részvényem van. Örülnék, ha én is szerezhetnék még belőlük.

PUNTSCHU Megkísérlem, Heilmann úr, hogy szerezzek néhányat önnek. De megmondom előre, hogy borsos árat kell fizetnie értük!

MAGELONE Jósnőm azt tanácsolta, hogy idejekorán lássak neki. Összes megtakarított pénzem most Szűz-részvényekből áll. Ha pórul járok, Puntschu úr, akkor kikaparom a szemét!

PUNTSCHU Egészen biztos vagyok a dolgomban, kedvesem.

ALWA (*visszajön a játéktérre; Magelonénak*) Biztosíthatom önt, hogy aggályai teljességgel indokolatlanok. Én nagyon drágán vásároltam Szűz-részvényeimet, de egyetlen pillanatra sem bántam meg. Hiszen napról napra növekedik az értékük. Ilyet még nem látott a világ.

MAGELONE Ha igaza van, annál jobb. (*Puntschuba karol*) Jöjjön, barátom! Most próbáljunk szerencsét a baccarat-val!

Magelone, Puntschu, Alwa és Heilmann a játéktérre megy. Rodrigo és Geschwitz grófnő marad a szobában

RODRIGO (*firkál valamit egy cédulára a cédulát összehajtogatja; észreveszi Geschwitzet*) Hm, grófi nagysád... (*Látva, hogy Geschwitz összezessen*) Olyan veszedelmesnek látszom? (*Magában*) Most mondanom kell egy szellemeset. (*Hangosan*) Megengedi, hogy egyet-mást megengedjek magamnak?

GESCHWITZ Menjen a fenébe!

CASTI-PIANI (*bevezeti Lulut a terembe*) Csak két szót engedjen meg. LULU (*miközben Rodrigo észrevétlenül a kezébe nyomja a cédulát*) Kérem, amennyit parancsol.

RODRIGO Tisztelettel ajánlom magam. (*A játéktérre el*)

CASTI-PIANI (*Geschwitznek*) Hagyjon magunkra!

LULU (*Casti-Pianinak*) Ismét megbántottam valamivel?

CASTI-PIANI (*mivel Geschwitz meg se mozdul*) Megsüketült?

Geschwitz mélyet sóhajtván kimegy a játéktérre

(*Heilmann-nak*) Tíz évet adnék az életemből, ha bevezethetném a nagyságos kisasszonyt titkos kultuszunk szertartásaiba!

MAGELONE Ehhez azonban egymillióért sem járulok hozzá! Nem akarom, hogy gyermekemnek tönkretegyék az ifjúságát, ahogy tönkretették az enyémet is!

CASTI-PIANI Egy szép lélek vallomásai! (*Magelonénak*) És ha egy garnitúra valódi gyémántot kapnál, akkor sem adnád hozzájárulásodat?

MAGELONE Ne hencegjen! Éppolyan kevésbé adsz valódi gyémántokat nekem, mint a gyermekemnek! Te tudod ezt legjobban!

Kadidja bemegy a játékterembe

GESCHWITZ Ma este egyáltalán nem játszunk?

LUDMILLA STEINHERZ Dehogynem, kontesz! Sőt, mi több, alig várom.

BIANETTA Akkor foglaljuk el rögtön a helyünket! Az urak majd utánunk jönnek.

GESCHWITZ Csak egy pillanat elnézést kérek. Még egy szót kell váltanom a barátnőmmel.

CASTI-PIANI (*karját nyújtja Bianettának*) Részesítene, kérem, abban a kitüntetésben, hogy felesbe játszhasam önnel? Olyan szerencsés keze van!

LUDMILLA STEINHERZ Nyújtsa nekem a másik karját, és vezessen bennünket a játékpokolba!

Casti-Piani a két hölgyel a játékterembe el

MAGELONE Mondja csak, Puntschu úr, nincs még néhány Szűz-részvénye a számomra?

PUNTSCHU Szűz-részvényem? (*Heilmann-nak*) A tisztelt kisasszony a Szűzre vezető drótkötélpálya részvényeire utal. A Szűz ugyanis egy hegy, amelyre drótkötélpályát akarnak építeni. (*Magelonénak*) Tudja, csak hogy ne támadjon félreértés. Milyen könnyen adódhat ilyesmi ebben a válogatott társaságban. – Egyébként még mintegy négyezer Szűz-részvényem van, de ezeket inkább megtartom magamnak. Egyhamar nem kínálkozik rá alkalom, hogy diszkrétan egy kis vagyont üssek össze.

HEILMANN Mindmostanáig csak egyetlen ilyen Szűz-részvényem van. Örülnék, ha én is szerezhetnék még belőlük.

PUNTSCHU Megkísérlem, Heilmann úr, hogy szerezzek néhányat önnek. De megmondom előre, hogy borsos árat kell fizetnie értük!

MAGELONE Jósnőm azt tanácsolta, hogy idejekorán lássak neki. Összes megtakarított pénzem most Szűz-részvényekből áll. Ha pórul járok, Puntschu úr, akkor kikaparom a szemét!

PUNTSCHU Egészen biztos vagyok a dolgomban, kedvesem.

ALWA (*visszajön a játékteremből; Magelonénak*) Biztosíthatom önt, hogy aggályai teljességgel indokolatlanok. Én nagyon drágán vásároltam Szűz-részvényeimet, de egyetlen pillanatra sem bántam meg. Hiszen napról napra növekedik az értékük. Ilyet még nem látott a világ.

MAGELONE Ha igaza van, annál jobb. (*Puntschuba karol*) Jöjjön, barátom! Most próbáljunk szerencsét a baccarat-val!

Magelone, Puntschu, Alwa és Heilmann a játékterembe megy. Rodrigo és Geschwitz grófnő marad a szobában

RODRIGO (*firkál valamit egy cédulára a cédulát összehajtogatja; észreveszi Geschwitzet*) Hm, grófi nagysád... (*Látva, hogy Geschwitz összevezzen*) Olyan veszedelmesnek látszom? (*Magában*) Most mondanom kell egy szellemeset. (*Hangosan*) Megengedi, hogy egyet-mást megengedjek magamnak?

GESCHWITZ Menjen a fenébe!

CASTI-PIANI (*bevezeti Lulut a terembe*) Csak két szót engedjen meg.

LULU (*miközben Rodrigo észrevétlenül a kezébe nyomja a cédulát*) Kérem, amennyit parancsol.

RODRIGO Tisztelettel ajánlom magam. (*A játékterembe el*)

CASTI-PIANI (*Geschwitznek*) Hagyjon magunkra!

LULU (*Casti-Pianinak*) Ismét megbántottam valamivel?

CASTI-PIANI (*mivel Geschwitz meg se mozdul*) Megsüketült?

Geschwitz mélyet sóhajtvá kimegy a játékterembe

LULU Bökd ki rögtön, mennyit akarsz!

CASTI-PIANI Pénzzel már nem segíthetsz rajtam.

LULU Honnan gondolod, hogy nincs már pénzünk?

CASTI-PIANI Mert tegnap átnyújtottad nekem utolsó tartalékokotokat.

LULU Ha biztos vagy ebben, akkor bizonyára úgy is van.

CASTI-PIANI Sóherek vagytok, te meg az íród.

LULU Mire jó a sok beszéd? – Ha azt akarod, hogy felmenjek hozzád, nem kell előzőleg hóhérbárddal fenyegetned.

CASTI-PIANI Tudom. De már többször említettem neked, hogy egyáltalán nem vagy az esetem. Nem azért raboltalak ki, mert szeretted, hanem azért szerettelek, hogy kirabolhassalak. Bianetta tetőtől talpig kellemesebben hat rám, mint te. Te a legválogatottabb nyalánkságokból állítod össze az étlapodat, és miután az ember elpocsékolta veled az idejét, éhesebbnek érzi magát, mint korábban. Túl hosszasan szeretsz, még az itteni viszonyokhoz képest is. Egy egészséges fiatalembernek csak tönkreteszed az idegrendszerét. Annál alkalmasabb vagy az állásra, amelyet felkutattam a számodra.

LULU Megőrültél! – Megbízalak, hogy állást szerezz nekem?

CASTI-PIANI Mondtam már neked, hogy állásközvetítő ügynök vagyok.

LULU Azt mondtad, hogy rendőrspicli vagy.

CASTI-PIANI Pusztán abból nem lehet megélni. Eredetileg állásközvetítő ügynök voltam, míg bele nem botlottam egy lelkipásztor lányába, akinek állást szereztem Valparaisóban. Gyermeteg álmában a kis szivike még mámorítóbbnak képzelte el az életet, mint amilyen, és ezért bepanaszolt a mamájánál. Ezek után letartóztattak. Jellemes magatartással azonban hamar kiérdemeltem a bűnügyi rendőrség bizalmát. Egy százötven márkás havi váltóval ideküldtek, mert az örökös bombamerényletek miatt itteni pénzügyi keretünket megháromszorozták. De ki tud itt havi százötven márkából kijönni? Kollégáim nőekkel tartatják ki magukat. Számomra természetesen kézenfekvőbb volt, hogy folytassam korábbi hivatásomat, és a számtalan kalandornő közül, akik itt világszerte a legjobb családokból összeverődnek, jó néhány életsóvár fiatal teremtést segítettem már természetes rendeltetési helyére.

LULU (*határozottan*) Nem vagyok alkalmas erre a hivatásra.

CASTI-PIANI Ebben a kérdésben vallott nézeteid teljesen hidegen hagynak. Az államügyészség ezer márkát fizet annak, aki doktor Schön

gyilkosát rendőrkézre juttatja. Csak füttyentenem kell a sarki rendőrnek, és máris ezer márkát kerestem. Ezzel szemben a kairói Oikonomopulos vállalat hatszáz fontot kínál érted. Ez ezerkétszáz márka, vagyis kétszázal több, mint amit az államügyészség fizet. Egyébként annyira még mindig emberbarát vagyok, hogy szívesebben segítem boldogsághoz szeretteimet, mint hogy boldogtalanságba taszítsam őket.

LULU (*mint fent*) Magamfajtajú nőt soha, de soha nem tehet boldoggá az az élet, mely az ilyen házban folyik. Tizenöt éves koromban talán tetszett volna. Akkoriban kétségbe ejtett a gondolat, hogy sohasem leszek boldog. Vásároltam egy pisztolyt, és egy éjjel mezítláb futottam a mély hóban a hídon át a parkba, hogy főbe löjem magam. De aztán szerencsére három hónapig feküdtem a kórházban, ahol egyetlen férfi se került a szemem elé. Abban az időben kinyílt a szemem, és megismertem magam. Álmaimban minden éjjel megjelent az a férfi, akiért a világra születtem, és aki értem született a világra. És amikor aztán ismét rászabadítottak a férfiakra, már nem voltam buta liba. Azóta vaksötét éjjel is meglátom bárkiről száz méter távolságból, hogy egymásnak valók vagyunk-e. És ha felismerésem ellenére mégis bűnbe esem, akkor másnap testileg-lelkileg szutykosnak érzem magam, és hetekre van szükségem, hogy legyőzzem az undort, amelyet magam iránt érzek. És most azt képzeled, hogy minden piszkos csirkefogónak oda fogom adni magam!

CASTI-PIANI Piszkos csirkefogók nem fordulnak meg a kairói Oikonomopulosnál. Ügyfeleinek köre skót lordokból, magas rangú orosz tisztviselőkből, indiai kormányzókból és a mi fürge rajnai nagyiparosainkból tevődik össze. Csak azt kell garantálnom, hogy beszélsz franciául. Kimagasló nyelvtelhetséged folytán egyébként angolul is elég gyorsan megtanulsz annyit, amennyi tevékenységedhez szükséges. Eközben fejedelmien berendezett lakosztályban székelsz, az El Azhar-mecset minaretjeire néznek ablakaid, egész nap ökölvastagságú perzsaszőnyegeken sétálsz, esténként mesés párizsi báltoalettekbe bújsz, annyi szeszt iszol, amennyit ügyfeleid meg tudnak fizetni; és végül bizonyos fokig a magad ura maradsz. Ha nem tetszik neked valamelyik férfi, nem kell érzelmeket tanúsítanod iránta. Engeded, hogy leadja névjegyét, és slussz-passz! Ha a hölgyek ezt nem gyakorolnák be, akkor az egész do-

log úgy, ahogy van, lehetetlenné válna, mert az első négy hét után rohanvást menne mind a pokolba.

LULU (*remegő hangon*) Azt kell hinnem, tegnap óta nem úgy működik az agyad, ahogy kellene! Csak nem akarod bebeszélni nekem, hogy az egyiptomi ötszáz frankot fizet valakiért, akit egyáltalán nem ismer?
CASTI-PIANI Bátorkodtam elküldeni neki a képeidet!

LULU Azokat a képeket küldted el neki, amelyeket én adtam neked?
CASTI-PIANI Látod, jobban tudja méltányolni őket, mint én. Azt a képet, amelyen Évaként állsz a tükör előtt, feltehetően a kapualjban akasztja majd fel, ha ott leszel. A kairói Oikonomopulos biztosabban óv meg poroszlóidtól, mint hogyha egy kanadai őserdőbe vennéd be magad. Egyiptomi kurtizánt nem olyan könnyű német börtönbe csalogatni, már csak a takarékosági szempontok miatt sem, meg azért sem, mert félsz, hogy a tettesek rögvest az örök fényesség tőszomszédságába kerülnek.

LULU (*büszkén, csengő hangon*) Mit érdekel engem a ti örök fényességetek! Mérget vehetsz rá, hogy nem hagyom magam ilyen mulatóba becsukatni.

CASTI-PIANI Megengeded tehát, hogy rendőrért füttyentsek?

LULU (*csodálkozva*) Ha pénzre van szükséged, miért nem kérsz tőlem egyszerűen ezerkétszáz márkát?

CASTI-PIANI Egyáltalán nincs szükségem pénzre! Egyébként azért nem kérek tőled pénzt, mert sóher vagy.

LULU Harmincezer márkánk van még.

CASTI-PIANI Szűz-részvényekben! Sosem foglalkoztam részvényekkel. Az államügyészség német birodalmi valutában fizet, az Oikonomopulos pedig angol aranyban. Holnap reggel hajóra szállhatsz. Az átkelés alig tart öt napnál tovább. Legkésőbb két hét múlva biztonságban leszel. Itt közelebb állsz a börtönhöz, mint akárhol máshol. Kész csoda, mint titkosrendőr nem is értem, hogy egy teljes évig háborítatlanul élhettetek itt. De ahogy én kiszimatoltam előéleteteket, úgy – tekintetbe véve férifogyasztásod mértékét – egyik vagy másik kartársam is bármikor megteheti a szerencsés felfedezést. Akkor aztán én hoppon maradok, te pedig fegyházban töltöd el legélvezőképebb éveidet. Azonnal dönts, kérlek. Fél egykor indul a vonat. Ha tizenegy óráig nem egyezünk meg, idefüttyentem a sarki rendőrt. Megegyezés esetén

beraklak, így, ahogy itt állsz, egy kocsiba, kiviszlek a pályaudvarra, és holnap este felkísérlek a hajóra.

LULU Csak nem beszélsz komolyan?

CASTI-PIANI Nem érted, hogy engem csak a te fizikai megmentésed érdekel?

LULU Elmegyek veled Amerikába, Kínába; de nem bírom rávenni magam, hogy adásvétel tárgya legyek! Ez rosszabb, mint a börtön.

CASTI-PIANI Olvasd csak el ezt az ömlengést! (*Levelet húz elő a zsebéből*)

Felolvasom neked. Itt a „Kairo” postabélyegző, hogy lásd: nem hamisított dokumentumokkal dolgozom. A lány berlini, két éve ment férjhez, mégpedig olyan férfihoz, aki miatt irigyelted, egykori cimborámhoz. A férj jelenleg egy hamburgi gyarmati társaság utazó ügynöke.

LULU (*vidáman*) Akkor alkalomadtán esetleg felkeresi a feleségét?

CASTI-PIANI Nincs kizárva. De hallgasd csak meg érzelmeinek ezt az impulzív kiáradását. Lánykereskedelmi vállalkozásomat csöppet sem látom tiszteletreméltóbbnak, mint ahogy az első jobb bíró díjazná; de az ilyen örömkialtás egy pillanatra bizonyos erkölcsi elégtétellel tölt el. Büszke vagyok rá, hogy azért kapom a pénzt, amiért teli marokkal szórom a boldogságot. (*Olvas*) „Kedves Meier úr!” – Ez a lánykereskedő-nevem. – „Ha Berlinbe megy, menjen el, kérem, rögtön a Postdamer Strasse-i konzervatóriumba, és keresse Gusti von Rosenkront – ő a legszebb nő, akit életemben láttam; bűbájos kéz és láb, természet-től fogva karcsú derék, egyenes hát, duzzadó test, nagy szemek és tömpe orr – teljesen az ön ízlése szerint. Neki írtam már. A dalolászással nem megy semmire. Az anyjának egy fityisze sincs. Sajnos már huszonkét éves, de eleped a szerelemért. Férjhez nem mehet, mert teljesen vagyontalan. Beszéltem a Madame-mal. Örömmel vesznek fel még egy németet, ha jó neveltetést kapott és muzikális. Az olasz és a francia nők nem versenyezhetnek velünk, mert gyöngé a kiképzésük. Ha találkozik Fritzcel”... – Fritz a férje; természetesen válik – „... akkor mondja meg neki, szintiszta unalom volt az egész. Ő nem tudta jobban, én sem tudtam jobban”... Ezután részletesen felsorolja...

LULU (*izgatottan*) Nem adhatom el azt az egyetlen valamit, ami valaha is az enyém volt.

CASTI-PIANI Hadd olvassam tovább!

LULU (*mint fent*) Még ma átnyújtom neked teljes vagyonunkat.

CASTI-PIANI Hidd meg, az isten szerelmére, hogy már utolsó filléreteket is zsebre vágtam. Ha tizenegyig nem hagyjuk el a házat, akkor holnap retyerutyáddal együtt tolonckocsin szállítanak Németországba.
LULU Nem szolgáltatathatsz ki!

CASTI-PIANI Azt hiszed, ez a legnagyobb galádság, amire életem során képesnek bizonyultam?! Most még néhány szót kell gyorsan váltanom Bianettával, arra az esetre, ha ma éjszaka utaznánk.

Casti-Piani a játékterembe megy, és nyitva hagyja maga mögött az ajtót. Lulu maga elé bámul, és gépiesen gyűrögeti a cédulát, amelyet Rodrigo csempészett hozzá, és amelyet az egész beszélgetés folyamán az ujjai közt tartott. Alwa felkel a játékasztal mellől, kezében értékpapír, bejön a szalomba

ALWA (*Lulunak*) Pompás! Pompásan megy! Geschwitz épp most teszi fel utolsó ingét. Puntschu még tíz Szűz-részvényt ígért nekem. Steinerherz most is aprókat nyer. (*Jobbra elöl el*)

LULU (*egyedül*) Én egy bordélyházban? (*Elolvassa a kezében tartott cédulát, és eszeveszett nevetésben tör ki*)

ALWA (*jobboldalt előlről visszajön, kezében kazetta*) Nem játszol velünk?

LULU De, de. Miért ne?

ALWA Apropos, a „Berliner Tageblatt” azt írja ma, hogy Alfred Hugenberg a börtönben leugrott a lépcsőház tetejéről.

LULU Ő is börtönben van?

ALWA Csak valamiféle előzetes letartóztatásban.

Alwa bemegy a játékterembe. Lulu követni akarja. Az ajtóban Geschwitz grófnőbe ütközik

GESCHWITZ Mész, mert jövök?

LULU (*határozottan*) Isten a tanúm rá, nem. De amikor jössz, én megyek.

GESCHWITZ Kicsaltad belőlem összes maradék földi javamat. Legalább az illem külsődleges formáit megőrizhetnéd, ha velem beszélsz.

LULU (*mint fent*) Olyan illedelmes vagyok veled, mint bármelyik más nővel. Csak arra kérlek, te is így bánj velem.

GESCHWITZ Elfeledded szenvedélyes esküidet, amelyekkel, míg a kórházban együtt feküdtünk, rávettél, hogy becsukassam magam érted? LULU Miért fertőztél meg előbb kolerával?! Míg beteg voltam, megfogadtam egészen más dolgokat is, mint amiket neked kellett ígérnem. Elborzadok a gondolatra, hogy az valaha is valósággá válik!

GESCHWITZ Tehát teljesen tudatosan csalsz meg?

LULU (*vidáman*) Miben csallak meg? Kiváló testi tulajdonságaid olyan lelkes bámulóra találtak itt, hogy kíváncsi vagyok, nem kell-e még egyszer zongoraórák segítségével tengetnem nyomorúságos életemet. Tizenhét éves lány nem fakaszt férfiből olyan szerelmi őrjöngést, amelyet te, szörnyeteg, váltasz ki vonakodásoddal abból a derék fickóból!

GESCHWITZ Kiről beszélsz? Egy szót sem értek.

LULU (*mint fent*) Akrobatádról, Rodrigo Quastról beszélek. Erőművész; két felszerszámozott lovagi paripát egyensúlyoz a mellkasán. Kívánhat-e magának pompásabbat egy asszony? Éppen most mondta nekem, hogy még ma a vízbe ugrik, ha nem szánod meg.

GESCHWITZ Nem irigyellek ügyességedért, amellyel győtrőd kiszolgáltattott áldozataidat, akiket a kifürkészhetetlen végzet a kezedre adott. Egyáltalán nem irigyellek. A részvét, amelyet irántad érzek, nem győzte még le saját nyomorúságomat. Szabadnak érzem magam, mint egy isten, ha arra gondolok, milyen szörnyetegen rabszolganője vagy.

LULU Kiről beszélsz?

GESCHWITZ Casti-Pianiról, akinek példátlanul elvetemült aljassága eleven betűkkel van a homlokára írva.

LULU Hallgass! Szétrúglak, ha csúnyán beszélsz a fiatalemberről. Olyan őszintén szeret, hogy ehhez képest a te legkalandosabb áldozataid csak ócska kacatok. Az önmegtagadás olyan bizonyítékait tárja elé, amelyek látnom engedik, milyen ocsmány vagy te. Nem készültél el anyád testében sem mint nő, sem mint férfi. Nem vagy emberi lény, mint mi valamennyien. Nem futotta az anyagból, hogy férfi légy, a női léthez meg túl sok velőt kaptál a koponyádba. Ezért aztán bolond vagy! Fordulj Bianetta kisasszonyhoz. Fizetség ellenében mindenre kapható. Nyomj a kezébe egy aranyat, és a tied lesz.

Bianetta, Magelone, Ludmilla Steinherz, Rodrigo, Casti-Piani, Puntschu, Heilmann és Alwa a játékteremből kijön a szalonba

Az isten szerelmére, mit történt?

PUNTSCHU Az égvilágon semmi! Szomjasak vagyunk; ennyi az egész!

MAGELONE Mindenki nyert; hihetetlen!

BIANETTA Mintha egy egész vagyont nyertem volna!

LUDMILLA STEINHERZ Ne dicsekedjen ezzel, gyermekem! Nem hoz szerencsét.

MAGELONE De a bank is nyert! Hogy lehetséges ez?!

ALWA Fantasztikus, honnan jön ez a sok pénz!

CASTI-PIANI Ne kutassa! Fő, hogy nem kell spórolnunk a pezsgővel!

HEILMANN Legalább ki tudok utána fizetni egy vacsorát valamelyik rendesebb étteremben.

ALWA A büfébe, hölgyeim! Jöjjenek a büfébe!

Az egész társaság átmegy az ebédlőbe. – Rodrigo visszatartja Lulut

RODRIGO Csak egy szóra, szívem. – Elolvastad szerelmes leveletem?

LULU Fenyegess csak kedvedre azzal, hogy feljelentesz! Nincs már pénzem húszezrével.

RODRIGO Ne hazudozz nekem, te ringyó! Még negyvenezretek van Szűz-részvényekben; úgynevezett férjed épp most hengegett el vele!

LULU Akkor fordulj zsarolásaiddal őhöz! Nekem egyre megy, mit csinál a pénzével.

RODRIGO Köszönöm szépen! Kétszer huszonnégy óráig tart, amíg az a barom megérti, miről van szó. És azután jön az ellenvetéseivel, amelyekről az embernek elpárolog az életkedve. Közben a menyasszonyom ezt írja: „Végeztünk!”, és elmehetek kintornásnak.

LULU Vőlegény lettél?

RODRIGO Hozzájárulásodért kellett volna előbb folyamodnom? Hogyan háláltátok meg, hogy egészségem árán kiszabadítottalak a börtönből? – Koncul löktetek oda engem! Mehettem volna trógernek, ha ez a lány nem nyúl a hónom alá. Mindjárt az első esti fellépésemkor egy bársonyfotelt vágta a fejemhez. Ez a nemzet túlzottan lezüllött ahhoz, hogy még méltányolni tudjon szolid erőmutatványokat. Ha bokszoló kenguru volnék, akkor meginterjúvoltak volna, és minden újságban ott virulna a képem. Hál' istennek megismerkedtem az én Cölestinemmel. Húszéves munkájának megtakarított gyümölcseit az

állami bankban helyezte el. Ráadásul önmagamért szeret. Nemcsak alantas örömeket hajszol, mint te. Egy amerikai püspöktől három gyereke van, és mindegyik a legszebb reményekre jogosít. Holnapután reggel járulunk az anyakönyvvezető elé.

LULU Áldásom rátok.

RODRIGO Füttyülök az áldásodra! A menyasszonyomnak azt mondtam, hogy húszezrem fekszik értékpapírokban a bankban.

LULU (*élvezettel*) És még azzal hengeg a fickó, hogy önmagáért szereti őt az a nő.

RODRIGO Cölestinem a gyengéd lelket tiszteli bennem, nem pedig az izompacsirtát, mint te és az összes többi. Ennek egyszer s mindenkorra vége! Először letépték az emberről a ruhát, aztán hemperegni kezdtek a komornával. Csontváz legyek, ha még egyszer ráállok ilyen szórakozásra!

LULU Tulajdonképpen mi az ördögnek üldözöd ajánlataiddal a szerencsétlen Geschwitzet?

RODRIGO Mert nemesi vér. Világfi vagyok, és akármelyikteknél jobban értek az előkelő társalgáshoz. De most már torkig vagyok a beszélgetéssel. Megszerzed-e nekem holnap estig a pénzt vagy nem?

LULU Nincs pénzem.

RODRIGO Tyúkszar volna a fejemben, ha túrném, hogy ezzel lerázz! Utolsó fillérét neked adja, ha csak egyszer eleget teszel átkozott kötelességednek! Ide csalogattad a szerencsétlen fiatalembert, és most nézheti, hol hajthat fel ismereteinek megfelelő alkalmaztatást.

LULU Mi közöd hozzá, hogy nőkre vagy szerencsejátéokra fecsérli-e el a pénzt?!

RODRIGO Hát erőnek erejével ennek a vadidegen bandának a pofájába akarod tömni az utolsó fityinget is, amelyet apja az újságon keresett?! Négy embert boldoggá teszel, ha nem ötölsz-hatolsz, és feláldozod magad egy jótékony cél oltárán! Miért örökkön-örökké csak Casti-Piani legyen az!

LULU (*vidáman*) Megkérjem talán, hogy világítson neked lefelé a lépcsőn?

RODRIGO Ahogy óhajtja, grófnő. Ha holnap estig nincs a kezemben a húszezer márka, akkor feljelentem a rendőrségen, és udvartartása véget ér. Viszontlátásra!

Heilmann újságtíró jobboldalt hátulról lélekszakadva be

LULU Magelone kisasszonyt keresi? Nincs itt.

HEILMANN Nem, egészen mást keresek.

RODRIGO *(a vele szemben lévő bejárati ajtóra mutatva)* Balra a második ajtó, kérem.

LULU *(Rodrigónak)* Ezt tanultad a menyasszonyodtól?

HEILMANN *(a bejárati ajtóban Puntschu bankárba ütközik)* Bocsánat, angyalom!

PUNTSCHU Ó, maga az! Magelone kisasszony várja önt a liftben.

HEILMANN Menjen vele föl, kérem. Mindjárt visszajövök.

Kisiet a bejárati ajtón. Lulu az ebédlőbe megy; Rodrigo követi

PUNTSCHU *(egyedül)* Micsoda hőség! Ha nem vágom le a füledet, te vágod le az enyémet! Ha nem tudom bérbe adni az Ígéret Földjét, a saját eszemhez kell folyamodnom! Nem lesz ráncos az én eszecs-kém; nem kap sápkórt; nem kell megfürödni eau de Cologne-ban.

Bob, a tizenöt éves inas, piros zsakettben, feszes bőrnadrágban és ragyogó, magas szárú, karimás csizmában egy táviratot hoz

BOB Puntschu bankár úr!

PUNTSCHU *(felbontja a táviratot, mormolva olvas)* „Szűz-kötélpálya részvények lezuhantak”... – Jaja, ez a világ sora! *(Bobnak)* Várj! *(Borravalót ad neki)* Mondd csak – hogy hívnak tulajdonképpen?

BOB Tulajdonképpen Fredynek hívnak, de itt Bob a nevem, mert most ez a divat.

PUNTSCHU Hány éves vagy?

BOB Tizenöt.

KADIDJA *(tétovázva belép az ebédlőből)* Elnézést, meg tudnák-e mondani nekem, hogy nincs-e itt a mama?

PUNTSCHU Nincs itt, gyermekem! *(Magában)* Az ördögbe is, jóvérű teremtés!

KADIDJA Mindenütt keresem; de sehol se találom.

PUNTSCHU Ne hívjanak Punschunak, ha nem bukkan fel mindjárt

újból a mamád! (*Megnézi Bobot*) És ez a térdnadrág! Uramisten!
Az embernek inába száll a bátorsága! (*Jobbra hátul el*)

KADIDJA (*Bobnak*) Maga talán látta a mamámat?

BOB Nem, de jöjjön csak velem!

KADIDJA Hol van?

BOB Fölment a liften. Jöjjön csak!

KADIDJA Nem, nem, nem megyek föl magával.

BOB Elbújhatunk fent a folyosón.

KADIDJA Nem, nem – nem megyek, mert kikapok.

Magelone eszeveszett izgalommal beront a bejárati ajtón, és nekiesik Kadidjának

MAGELONE Hah, hát itt vagy végre, közönséges teremtés!

KADIDJA (*üvöltve*) Mama, mama, téged kerestelek!

MAGELONE Kerestél? Meghagytam neked, hogy keress?! Mi dolgod volt ezzel a férfiszeméllyel?

Heilmann, Alwa, Ludmilla Steinherz, Puntschu, Geschwitz grófnő és Lulu bejön az ebédlőből. – Bob meghúzta magát

(*Kadidjának*) Csak ne bömbölj nekem ezek előtt az emberek előtt!
Nem hallod, mit mondtam?!

Mindnyájan körülveszik Kadidját

LULU De hiszen te sírsz, szívecském! Miért sírsz?

PUNTSCHU Isten a tudója, valóban sírt! Ki bántott, te kis istennő?!

LUDMILLA STEINHERZ (*letérdel Kadidja előtt, és a karjába zárja a lányt*)

Áruld el, pici angyalkám, mi baj történt? Kérsz egy kis kalácsot?
Csokoládét?

MAGELONE Az idegeivel van baj. Túl korán, hiszen még gyerek. Mindenesetre az volna a legjobb, ha észre se vennénk!

PUNTSCHU Ez magára vall! Jégszívú anya! A bíróság még elveszi öntől a gyereket, és engem nevez ki gyámul. (*Megsimogatja Kadidja arcát*)
Nem igaz, kis istennőm?

GESCHWITZ Boldog volnék, ha ismét nekiláthatnánk a baccarat-nak.

A társaság visszamegy az ebédlőbe ; Bob visszatartja Lulut, és a fülébe súg valamit

LULU Hát persze! Hadd jöjjön!

Bob kinyitja a folyosóra szolgáló ajtót, és beengedi Schigolchot. Schigolch frakkot, fehér csokornyakkendőt, félretaposott lakkcsizmát és ütött-kopott cilindert hord, amelyet nem vesz le

SCHIGOLCH (*Bobra pillantva*) Hát ezt honnan szerezted?

LULU A cirkusból.

SCHIGOLCH Mennyit fizetsz neki?

LULU Kérdezd meg tőle, ha érdekel. (*Bobnak*) Csukd be az ajtót.

Bob bemegy az ebédlőbe, és becsukja maga mögött az ajtót

SCHIGOLCH (*leül*) Ugyanis feltétlenül pénzre van szükségem. Lakást béreltem a szeretőmnek.

LULU Itt is szert tettél egy szeretőre?

SCHIGOLCH Frankfurti nő. Fiatal korában a nápolyi király felesége volt. Naponta elmeséli nekem, hogy hajdanában milyen elbűvölő volt.

LULU (*látszólag teljesen nyugodtan*) Nagyon kell neki a pénz?

SCHIGOLCH Be akarom rendezni a lakását. Az ilyen összegek nálad nem osztanak és nem szoroznak.

LULU (*egy váratlan sírógörcs rohamában Schigolch lábához omlik*) Ó, szentséges Isten!

SCHIGOLCH (*simogatja*) Na? Mi van már megint?

LULU (*görcsösen csuklik*) Túl iszonyatos!

SCHIGOLCH (*a térdére ülteti, és karjában tartja, mint egy kisgyereket*) Hm – túlerőlteted magad, gyermekem. Egyszer kivételesen egy regénnyel kellene ágyba feküdnöd. Sírj csak; sírd ki magad! Így rázkódtál már tizenöt évvel ezelőtt is. Ember nem bőgött még úgy azóta, ahogyan te akkoriban bőgni tudtál. Akkor még nem hordtál fehér tollbokrétát a fejedre, és átlátszó harisnyád se volt. Se csizmát nem hordtál a lábadon, se harisnyát.

LULU (*üvöltve*) Vigyél haza magaddal! Ma éjszaka vigyél haza magadhoz! Kérlek! Lent biztosan találunk kocsit!

SCHIGOLCH Magammal viszlek, magammal viszlek. Mi történt?

LULU Nyakamon a hurok! Följelentenek!

SCHIGOLCH Kicsoda? Ki jelent fel?

LULU Az izompacsirta.

SCHIGOLCH (*a legnagyobb lelki nyugalommal*) Majd ellátom a baját!

LULU (*esdekelve*) Lásd el a baját! Könyörgök, lásd el a baját! Aztán tégy velem, amit akarsz!

SCHIGOLCH Ha eljön hozzám, elintézem. Ablakom a vízre nyílik. De (*fejét csóválva*) nem jön el, nem jön el.

LULU Hányas számban laksz?

SCHIGOLCH A 376-ban, az utolsó házban a lovarda előtt.

LULU Odaküldöm. Azzal a háborodott nőszeméllyel megy majd, aki a lábamnál csúszik-mászik; még ma este odamegy. Siess haza, hogy jól érezzék magukat nálad.

SCHIGOLCH Küldd csak őket!

LULU Holnap hozd el az aranygyűrűjét, amelyet a fülében hord.

SCHIGOLCH Gyűrűket tart a fülében?

LULU Kiveheted, mielőtt a vízbe eresztenéd. Nem veszi észre, ha be van rúgva.

SCHIGOLCH És aztán, gyermekem? Aztán?

LULU Aztán odaadom neked a pénzt a szeretőd számára.

SCHIGOLCH Szűkmarkú vagy.

LULU Mi mást akarsz! Olyat mondj, amim van!

SCHIGOLCH Csaknem tíz éve nincs közünk egymáshoz.

LULU És ha elmúlt? De hiszen szeretőd van.

SCHIGOLCH Az a frankfurti nem mai csirke.

LULU De akkor esküdj!

SCHIGOLCH Átejtettelek már valaha is?

LULU Esküdj meg, hogy ellátod a baját!

SCHIGOLCH Ellátom a baját.

LULU Esküdj meg nekem! Esküdj meg nekem!

SCHIGOLCH (*kezét Lulu bokájára teszi*) Mindenre, ami szent! – Ma éjszaka, ha eljön.

LULU Mindenre, ami szent! Milyen hűvös!

SCHIGOLCH Milyen hűvös!

LULU Azonnal siess haza! Félórán belül ott lesznek. Kocsival menj!
SCHIGOLCH Megyek már.

LULU Gyorsan! Kérlek! – Szentséges...

SCHIGOLCH Miért bámulsz megint úgy rám?

LULU Semmiért...

SCHIGOLCH No? Megbénult a nyelved?

LULU Kioldódott a harisnyakötőm...

SCHIGOLCH Na és?! Hát még?

LULU Mit jelent ez?

SCHIGOLCH Hogyhogy mit jelent? Megkötöm neked, ha nem moco-
rogsz.

LULU Ez szerencsétlenséget jelent!

SCHIGOLCH (*ástitva*) De nem a számodra, gyermekem. Nyugodj meg,
ellátom a baját. (*El*)

*Lulu bal lábát egy zsámolyra helyezi, megkötí a harisnyakötőjét, és be-
megy a játékterembe. – Casti-Piani az étteremből a szalonba taszigálja
Rodrigót*

RODRIGO Legalább rendesen bánjon velem!

CASTI-PIANI (*tökéletesen apatikusan*) Mi bírhatna rá erre?! Tudni aka-
rom, mit beszélt itt az előbb az asszonnyal!

RODRIGO Tehet nekem egy szívességet!

CASTI-PIANI Válaszolj nekem rendesen, kutya! Azt követeltem tőle,
hogy menjen fel veled a liften!

RODRIGO Szemérmetlen, pimasz hazugság!

CASTI-PIANI Ő maga mesélte nekem! Azzal fenyegetted, hogy feljelen-
ted, ha nem megy veled! Lepuffantsalak?

RODRIGO Szégyentelen nőszemély! – Hogy juthatna eszembe ilyesmi!
Ha meg akarom kapni, Isten a tanúm rá, hogy nem kell előbb bör-
tönnel fenyegetnem!

CASTI-PIANI Köszönöm szépen. Mást nem akarok tudni. (*A bejárati
ajtón keresztül el*)

RODRIGO Micsoda kutya! A plafonhoz vágom a fickót, hogy odaragad,
mint a kvargli! Gyere csak, hadd tekerjem nyakad köré a beleidet!
Ez még szebb volna!

LULU (*kijön a játékteremből, vidáman*) Hova bújtál? Úgy kerestelek, mint egy gombostűt.

RODRIGO Megmutattam neki, hogyan jár, ha kikezdsz velem!

LULU Kinek mutattad meg?

RODRIGO A te Casti-Pianidnak! Hogyan mesélhetted azt a fickónak, te ringyó, hogy el akartalak csábítani?!

LULU Nem azt követelted tőlem, hogy húszezer márká értékű Szűz-részvényért adjam oda magam elhunyt uram fiának?

RODRIGO Mert kötelességed, hogy megszánd a szegény fiatalembert! Atyját élete virágjában a szeme láttára trafáltad telibe! De a te Casti-Pianid kétszer is meggondolja, mielőtt még egyszer a szemem elé kerül. Úgy vágom gyomron, hogy belsősegei világító golyókként repülnek az égre. Ha nem tudtál jobb pótléket találni helyettem, akkor sajnálom, hogy valaha is élveztem a kegyeidet!

LULU Geschwitz a lehető legriasztóbb állapotban van. Görcsökben fetreng. Még a végén a vízbe ugrik, ha tovább váratod.

RODRIGO Mire vár az a barom?

LULU Terád, hogy magaddal viszed.

RODRIGO Akkor mondd meg neki, hogy üdvözöltetem, és ugorjon csak a vízbe.

LULU Húszezer márkát kölcsönöz nekem, hogy megmentsen a romlástól, ha te őt magát megóvod ettől. Ha ma elviszed magaddal, akkor húszezer márkát helyezek letétbe számodra valamelyik bankban.

RODRIGO És ha nem viszem magammal?

LULU Akkor jelents fel! Alwa és én sóherek vagyunk.

RODRIGO Ördög és mennykő és pokol!

LULU Négy embert boldoggá teszel, ha nem ötölsz-hatolsz, és feláldozod magad egy jótékony cél oltárán.

RODRIGO Nem fog menni; előre tudom. Elég sok mindent próbáltam mostanában. Ki gondolná, hogy ilyen lobogó kedély lakik ebben a csontkollekcióban?! Olyan gentlemanlike viselkedtem vele, hogy erre más német artista egyáltalán nem volna képes. A vádliját sem csipkedtem meg soha!

LULU (*alattomosan*) Még szűz.

RODRIGO (*nyögve*) Ha van isten az égben, még megfizet neked egyszer a vicceidért! Ezt megjósolom neked!

LULU Geschwitz vár. Mit mondjak neki?

RODRIGO Alássan ajánlom magam, és perverz vagyok.

LULU Átadom az üzenetet.

RODRIGO Várj még! Biztos, hogy húszezer márkát kapok tőle?

LULU Őt kérdezd meg!

RODRIGO Akkor mondd meg neki, hogy készen állok. Várom rá az ebédlőben. Csak előbb még egy tonna kaviárról kell gondoskodnom.

Rodrigo az ebédlőbe megy. Lulu kinyitja a játékterem ajtaját, és csengő hangon kiáltja: „Martha!”, mire Geschwitz grófnő belép a szalonba, és becsukja maga mögött az ajtót

LULU *(jókedvűen)* Édes szívem, ma megmenthetsz a haláltól.

GESCHWITZ Hogyan?

LULU Ha az izompacsirtával elmész egy szükséglakásba.

GESCHWITZ Miért, szerelmem?

LULU Azt mondja, még ma este oda kell adnod magad neki, különben holnap feljelent engem.

GESCHWITZ Tudod jól, hogy nem lehetek egyetlen férfié sem; végzetem másra rendelt.

LULU Ha nem tetszel neki, ezt magával kell elintéznie. Miért szeret beléd!

GESCHWITZ De brutális lesz, mint egy hóhérsegéd. Megbosszulja, hogy csalódnia kellett, és beveri a koponyámat. Ezt tapasztaltam már. Nem kímélhetnél meg ettől a legsúlyosabb próbától?

LULU Mi hasznod abból, ha feljelent engem?

GESCHWITZ Még maradt annyi vagyonom, hogy fedélközi utasokként kettesben Amerikába utazhassunk. Ott védve volnál minden üldözöttdől.

LULU *(jókedvűen, vidáman)* Itt akarok maradni; más városban nem lehetek már boldog. Meg kell mondanod neki, hogy nem tudsz nélküle élni. Akkor úgy érzi majd, mintha hájjal kenegetnék, és kezes báránnyá válik. A kocsist neked kell fizetned. Add oda a kocsisnak ezt a cédulát; rajta a cím. A 376-os szám hatodrangú hotel, ahol már várnak benneteket ma este.

GESCHWITZ Hogyan mentheti meg az életedet ilyen szörnyűség? Ezt

nem értem. Hogy gyötörj, a legszörnyűbb sorscsapást szabadítottad rám, ami csak sújthatja számkivetett lelkemet.

LULU (*alattomosan*) Talán meggyógyít téged ez a találkozás!

GESCHWITZ Ó, Lulu, ha van örök igazságtétel, nem szeretném, ha keszkednem kellene érted! Nem bírok beletörödni, hogy nem örködik fölöttünk Isten. És mégis nyilván igazad van, hogy ilyesmi nem létezik. Mert mivel csigáztam fel én, hitvány féreg, a haragját, hogy csak borzalom legyen osztályrészem, miközben minden teremtett, eleven lélek esztét veszti a boldogságtól!

LULU Nincs okod panaszra. Ha boldog leszel, százszor és ezerszer nagyobb lesz a boldogságod, mint ami nekünk, közönséges halandóknak valaha is osztályrészüln juthat.

GESCHWITZ Ezt én is tudom; senkit sem irigylek! De még várnom kell rá. Már olyan sokszor becsaptál.

LULU Tied leszek, szerelmem, ha az izompacsirtát holnapig lecsillapítod. Csak hiúságát akarja kielégíteni; könyörögj neki, hogy szánjon meg.

GESCHWITZ És holnap?

LULU Várlak, szívem. Nem nyitom ki a szememet, míg meg nem érkezel. Nem lesz nálam komorna, nem fogadom a fodrászt, nem nyitom ki a szememet, míg hozzám nem érsz.

GESCHWITZ Akkor hadd jöjjön.

LULU De vedd a nyakába magad, szerelmem! Megvan még a házsám?

GESCHWITZ 376. – De most gyorsan!

LULU (*beszöl az ebédlőbe*) Kedvesem, kérlek...

RODRIGO (*bejön az ebédlőbe*) A hölgyek megbocsátják, hogy tele a pohárom.

GESCHWITZ (*megragadja a kezét*) Könyörögök! Szánjon meg szükségemben!

RODRIGO À la bonne heure! Hágjunk a vérpadra! (*Karját nyújtja Geschwitz grófnőnek, és vele együtt elhagyja a szalont*)

LULU Jó éjszakát, gyermekeim! (*Kikíséri a párt a folyosóra, és Bobbal együtt azonnal visszatér*) Gyorsan, gyorsan, Bob! Ebben a szempillantásban el kell tűnnünk! Te elkísérsz! De ruhát kell cserélnünk.

BOB (*kurtán, csengő hangon*) Ahogy a nagyságos asszony parancsolja!

LULU (*kézen fogja*) Mit nagyságosasszonyozol! Ideadod a ruhádat, és felveszed a ruhámat. Gyere!

Lulu és Bob átmegy az ebédlőbe. A játékszobában zivaj támad; az ajtókat feltépi. Puntschu, Heilmann, Alwa, Bianetta, Magelone, Kadidja és Ludmilla Steinherz a szalonba lép

HEILMANN (*kezében egy értékpapírral, amelyen egy alpesi naplemente látható. – Puntschunak*) Lesz szíves ezt a Szűz-részvényt elfogadni, uram!

PUNTSCHU De kedves barátom, ennek a papírnak semmilyen árfolyama sincs.

HEILMANN Csirkefogó! Egyszerűen nem akar nekem revánsot adni!

MAGELONE (*Bianettának*) Maga érti, mi történik itt?

LUDMILLA STEINHERZ Puntschu elszedte az összes pénzét, és most nem játszik tovább.

HEILMANN Inába szállt a bátorsága a disznó zsidájának!

PUNTSCHU Hogyhogy nem játszom tovább? Hogyhogy inamba szállt a bátorságom? Az úrnak csak készpénzt kell kitennie! A pénzváltó boltom ez itt? Papírfecnijét holnap reggel is felkínálhatja nekem!

HEILMANN Ezt nevezi papírfecninek? – A részvény tudomásom szerint 210-en áll.

PUNTSCHU Tegnap 210-en állt, ebben igaza van. Ma azonban az égvilágon sehol sem áll. És holnap ez lesz a legolcsóbb és legizlésebb műtárgy, amivel a lépcsőházát kitapétáztathatja.

ALWA Hogyan lehetséges ez? Hiszen akkor az utcára kerültünk!

PUNTSCHU Hát akkor mit mondjak én, aki egész vagyonomat elvesztettem ezzel! Holnap reggel abban az élvezetben lesz részem, hogy harminchatodszor kezdetem meg harcomat egy biztosított egzisztenciáért!

MAGELONE (*előrenyomulva*) Álmodok, vagy rosszul hallok? Hát le-süllyedtek a Szűz-részvények??

PUNTSCHU Még mélyebbre süllyedtek, mint kegyed! – Loknisütéshez is alkalmazhatja őket!

MAGELONE Ó, mindenható Isten! Tízévi munkám! (*Elájul*)

KADIDJA Ébredj fel, mama! Ébredj fel!

BIANETTA Mondja csak, Puntschu úr, hol vacsorázik ma este, ha már egyszer minden vagyonát elvesztette?

PUNTSCHU Ahol kegyednek tetszik, kisasszonyom! Vezessen, ahová akar; de gyorsan! Itt most elszabadul a pokol.

Puntschu és Bianetta elhagyja a szalont

HEILMANN (*gombóccá gyúri és a földre dobja a részvényét*) Így jár az ember, ha csőcselékkel áll össze!

LUDMILLA STEINHERZ Mit spekulál még a Szűzre? Küldjön néhány kis feljegyzést az itteni társaságról a német rendőrségnek, és akkor a végén még nyer is a dolgon egyet-mást.

HEILMANN Még soha életemben nem próbálkoztam ezzel, de ha hajlandó volna segíteni?...

LUDMILLA STEINHERZ Menjünk egy vendéglőbe, amelyik egész éjszaka nyitva tart. Ismeri ön Az Ötlábú Kost?

HEILMANN Ószintén sajnálom...

LUDMILLA STEINHERZ Vagy A Szopósborjút vagy a Pipázó Kutyát? Mind itt van a közelben. Ott négyszemközt lehetünk. Pitymallatra elkészülünk a cikkecskével.

HEILMANN Ön sosem alszik?

LUDMILLA STEINHERZ Dehogynem; csak nem éjjel!

Heilmann és Ludmilla Steinherz a bejárati ajtón keresztül elhagyja a szalont

ALWA (*hosszabb idő óta Magclone fölé hajlik, fel akarja rázni ójulásából*) Jéghideg a keze! Ah – micsoda pompás nő! Ki kellene gombolni a fűzőjét! Gyere, Kadidja, gombold ki az anyád fűzőjét! Olyan borzalmasan szoros.

KADIDJA (*nem mozdul a helyéről*) Félek.

Lulu kijön az ebédlőből; zokésapkát, piros zsakettet visel, fehér bőrnadrágot és magas szárú, karimás csizmát; vállán malaclopó köpeny

LULU Van még készpénzed, Alwa?

ALWA (*felpillant*) Elment az eszed?

LULU Két percen belül itt a rendőrség. Feljelentettek bennünket. Itt is maradhatsz, ha úgy akarod.

ALWA (*felugrik*) Könyörületes Isten!

Lulu és Alwa a bejárati ajtón keresztül el

KADIDJA (*rázza az anyját, folyik a könnye*) Mama! Mama! Ébredj már fel! Mind elszaladt!

MAGELONE (*magához tér*) És oda az ifjúságom! – És oda a szép napok! – Micsoda élet!

KADIDJA De én még fiatal vagyok, mama! Miért ne keressek pénzt! Nem akarok visszamenni a kolostorba. Kérlek, mama, hadd maradjak nálad!

MAGELONE Áldjon meg az Isten, szívecském! Nem tudod, mit beszélsz. De nem, leszerződöm egy varietészínházhoz, és eléneklem az embereknek, hogyan jártam pórul a Szűz-részvényekkel. Az ilyesmit mindig megtapsolják.

KADIDJA De hiszen neked nincs hangod, mama!

MAGELONE Ja persze, ez igaz!

KADIDJA Vigyél magaddal a varietészínházba!

MAGELONE Nem, meghasad a szívem! De ha így kell lennie, és ez a sors jutott osztályrészedül, akkor ezen én sem változtathatok! Holnap elmehetünk együtt az Olympiába.

KADIDJA Ó, mama, hogy örülök!

RENDŐRBIZTOS (*civilben, a folyosóról belépve*) A törvény nevében – le-tartóztatom!

CASTI-PIANI (*fáradtan követi*) Ugyan már, mit csacsiskodik? Nem őt keressük! -

HARMADIK FELVONÁS

Padláskamra manzárdablak nélkül. A tető homlokvonalában a két nagy ablaktábla felfelé nyílik. Elöl jobb- és baloldalt rosszul csukódó ajtó. A színpad előterében baloldalt rongyos, sziirke matrac. Jobbra elöl rozoga virágállvány, rajta egy palack és egy füstölő petróleumlámpa. Jobboldalt hátul a sarokban egy öreg heverő; a középső ajtó mellett egy lyukasra ült, szalmafonatú karosszék. Hallani lehet, hogy az eső veri a tetőt; a tetőablak alatt vízzel telt tál. Elöl a matracon hosszú sziirke felöltőben fekszik Schigolch. A sarokban a heverőn Alwa Schön fekszik, plédbe burkolózva, amelynek szíja fölötte lóg a falon

SCHIGOLCH Az eső díszszemlére dobol.

ALWA Hangulatos időjárás első fellépéséhez! Azt álmodtam éppen, hogy együtt ebédeltünk az Olympiában. Bianetta is ott volt. A terítőnek mind a négy oldalából pezsgő csöpögött.

SCHIGOLCH Yes, yes – én meg egy karácsonyi pudingról álmodtam.

Lulu mezítláb, szakadt fekete ruhában megjelenik jobboldalt, elöl az ajtóban; félhosszú haja szabadon omlik alá a vállára

Hol maradtál, gyermekem? Nyilván előbb még sütögetted kicsit a hajadat?

ALWA Csak azért, hogy felidézze a régi emlékeket.

LULU Ha legalább valamelyiktek fel tudna kissé melegíteni!

ALWA Mezítláb indulsz el zarándokutadra?

SCHIGOLCH Az első lépést mindig nyögve és nyöszörögve tesszük meg. Ez húsz évvel ezelőtt se volt jobb egy hajszálnyival se. A parazsat előbb fel kell szítani. Ha nyolc napig csinálja, tíz lokomotívval se lehet majd itt tartani, a mi nyomorúságos padláskamránkban.

ALWA Az edény csordultig van már.

LULU Hova öntsem a vizet?

ALWA Loccsantsd ki az ablakon!

LULU *(egy székre áll, és kiönti a tálból a vizet a padlásablakon)* Úgy látszik, végre alábbhagy az eső.

SCHIGOLCH Elpíszmogod az időt, amikor a kereskedősegedek vacsoráról hazamennek.

LULU Adná Isten, hogy nyugodtan fekhethnék már valahol, ahol nem ébreszt fel többé rúgás!

ALWA Ezt kívánom én is magamnak. Mire jó tovább húzni ezt az életet! Még ma este haljunk együtt éhen, békében és testvériesen. Ez úgylát az utolsó stáció.

LULU Miért nem látsz neki, és miért nem szerzel valami élelmet nekünk? Egész életedben nem kerestél még egyetlen fillért sem!

ALWA Ilyen időben, amikor az ember még egy kutyát se kerget az ajtaja elé!?

LULU De engem kikergettek! Azzal a kis vérrel tömjem teli a szátokat, ami maradt még az ereimben?

ALWA Egy falatot sem eszem abból a pénzből.

SCHIGOLCH Hadd menjen. Egy karácsonyi pudingra vágyakozom még; aztán elegendem van mindentől.

ALWA Én pedig egy bífisztekre vágyakozom meg egy cigarettára, aztán jöhet a halál! Az imént olyan cigarettáról álmodtam, amelyet még nem szívott ember.

SCHIGOLCH Forduljunk fel inkább a szeme láttára, semhogy egy kis örömet szerezne magának.

LULU Az emberek az utcán inkább a kezemből hagyják a kabátjukat és a zakójukat, de még ingyen sem jönnek velem. Ha nem adtátok volna el a ruháimat, most legalább a lámpa fényétől nem kéne félnem. Szeretném látni azt a nőt, aki ilyen rongyokban, mint ezek itt, még pénzt tud keresni.

ALWA Megpróbáltam mindent, ami emberileg lehetséges. Amíg pénzem volt, éjszakákat töltöttem azzal, hogy tabellákat dolgozzak ki, amelyek a legtökéletesebb hamisjátékkal szemben is győzelemre segítenek. És közben estéről estére többet vesztettem, mint hogyha vödörszám szórtam volna az aranyat. Aztán felajánlkoztam a kurtizánoknak; de ezek nem fogadnak el olyat, akire az igazságügyi hatóságok előzőleg nem ütötték rá a pecsétet. És első pillantásra meglátják, hogy van-e kapcsolata az embernek a hóhérbárddal avagy nincs.

SCHIGOLCH Yes, yes.

ALWA Egyetlen csalódástól se kíméltem meg magam; de amikor tré-

fálkoztam, akkor rajtam nevettek; ha olyan rendesnek mutattam magam, amilyen valójában vagyok, akkor felképeltek; és ha közönséges próbáltam lenni, akkor olyan szemérmesek és szűziesek lettek, hogy az irtózáttól minden hajszálam égnek állt. Aki nem gyúrte maga alá az emberi társadalmat, abban nincs bizalmuk.

SCHIGOLCH Nem húznád fel végre a csizmádat, gyermekem? Azt hiszem, nem sokáig vénülök már ezen a tanyán. Lábujjaim hónapok óta érzéketlenek. Éjfél tájban a lenti kricsmiben még iszom néhány kortyot. Tegnap azt mondta nekem a tulajdonosnő, komoly esélyem van rá, hogy a szeretője legyek.

LULU Űsse kő, lemegyek! *(A virágállványról leveszi és a szájához emeli a palackot)*

SCHIGOLCH Félóra járásra megérzik majd a bűzödet!

LULU Nem iszom meg az egészet.

ALWA Nem mész le, én asszonyom! Nem mész le! Megtiltom neked!

LULU Mit akarsz megtiltani az asszonyodnak, ha még magadat sem tudod táplálni?

ALWA Ki tehet erről?! Ki más döntött betegágyba, ha nem a feleségem?

LULU Én beteg vagyok?

ALWA Ki hurcolt meg a mocsokban? Ki tett apám gyilkosává?

LULU Te lötted le? Nem sokat vesztett, de ahogy elnézlek, amint ott fekszel, mindkét kezemet levágnám, amiért így bűnöztem, eszem ellenére! *(Jobbra elmegy a kamrájába)*

ALWA Casti-Pianijától hagyományozta rám. Ő maga már rég nem fogékony erre.

SCHIGOLCH Az ilyen ördögfiókák nem kezdenek elég hamar szenvedni, ha végül még angyalokká akarnak válni.

ALWA Oroszország cárnőjének kellett volna születnie. Második számú Második Katalinnak.

Lulu egy pár félretaposott rövid szárú csizmával visszatér a kamrájából, és a padlóra ül, hogy felhúzza a csizmát

LULU Csak ne bukfacezzek le fejfelé a lépcsőn! Hu, de hideg! – Van-e szomorúbb dolog a világon, mint egy utcalány!

SCHIGOLCH Türelem, türelem! Csak az első jó fogást kell megvárni, és mehet a bolt.

LULU Nekem jó mindenhogy; értem már nem kár. (*Húz egyet a palackból*) Ez jól befűt! – Ó, a fenébe! (*A középső ajtón keresztül el*)

SCHIGOLCH Ha meghalljuk a lépteit, el kell bújnunk addig a sufnimban.

ALWA A szívem szakad meg érte! – Ha visszagondolok... hiszen bizonyos mértékig együtt nőttünk fel.

SCHIGOLCH Amíg én élek, addig mindenesetre ő is eltart.

ALWA Eleinte úgy érintkeztünk egymással, mint két testvér. Mama élt még. Egy reggel véletlenül pipereasztalánál bukkantam rá. Doktor Gollt hívtuk konzultációra. Mama fodrásza olvasta első versemet, amelyet a „Gesellschaft”-ban adtam közre: „Uszítsd falkádat a meszsi hegyekre: izzadtan, porosan tér vissza hozzád”...

SCHIGOLCH O yes!

ALWA És aztán rózsaszínű tüllben – egy fehér atlaszfűző volt alatta, más semmi – eljött a spanyol követ báljára. Doktor Goll mintha sejtette volna közeli halálát. Megkért, táncoljak Luluval, hogy ő ne kövessen el ostobaságokat. Közben apám le nem vette rólunk a szemét, és míg keringőztünk, ő is csak apámat nézte a vállam fölött. Azután lelőtte. Hihetetlen.

SCHIGOLCH Erősen kétlem, hogy valaki ráharap még.

ALWA Nem is tanácsolnám senkinek!

SCHIGOLCH Az a barom!

ALWA Akkoriban, noha nőisége teljesen kifejlődött már, arckifejezése olyan volt, mint egy ötéves, vidám, makkegészséges gyereké. Csak három évvel volt fiatalabb nálam; de milyen régen történt mindez! Noha a gyakorlati élet kérdéseiben mesés fölényben volt, elmeséltette velem a „Trisztán és Izolda” tartalmát; és milyen elragadóan tudta hallgatni. A húgocskából, aki házasságában még iskolás lánynak érezte magát, boldogtalan, hisztérikus művészfeleség lett. Művésznejből aztán megboldogult apám nejévé lett; apám nejéből az én szeretőmmé. Ez a világ sora, ki szállhat szembe vele?

SCHIGOLCH Csak ne lépjen olajra a tisztos szándékú urak elől, és ne hozzon fel helyettük egy hajléktalant, akivel kicserélte szívbeli titkait.

ALWA Először suhogó menyasszonyi ruhájában csókoltam meg; de utána mintha elfelejtette volna. Mégis azt hiszem, apám karjai közt

rám gondolt már. Gyakran mindenesetre nem kerülhetett erre sor. Apám maga mögött tudta a fénykorát, és Lulu megcsalta őt a kocsis-tól kezdve a csizmapucolóig mindenkivel. De ha nekiadta magát, akkor lelke engem keresett. És így szerzett fölöttem ilyen szörnyű hatalmat, anélkül, hogy számíthattam volna rá.

SCHIGOLCH Itt vannak!

Súlyos léptek közelednek fölfelé a lépcsőn

(Nagy nehezen feltápáskodik, elkapja Alwa gallérját, és balra taszigálja) Gyerünk! Gyerünk! Hogyan gyónja meg neki bánatát az ifjú, ha mi ketten itt tiblábolunk?

ALWA De ha ocsmányságokat kíván tőle!

SCHIGOLCH Hát aztán, hát aztán! Mi egyebet kívánhat még tőle! Ő is ember, mint mi.

ALWA Hagyjuk nyitva az ajtót.

SCHIGOLCH *(Alwát a sufriba lökve)* Badarság! Pofa be!

ALWA *(a sufriban)* Innen is meghallom! Az ég legyen neki irgalmas!

SCHIGOLCH *(bezárja a kamrát. Belülről)* Kuss!

ALWA *(belülről)* Jó lesz, ha vigyáz!

Lulu kinyitja a középső ajtót, és betessékeli Hunidei urat. Hunidei úr hatalmas termetű, simára borotvált, rózsás arcú férfi, égbék szemmel és barátságos mosollyal. Havelockot és cilindert visel, kezében csöpögő esernyő

LULU Ez a lakásom.

Hunidei úr a szájára helyezi a mutatóujját, és jelentőségteljesen Lulura néz. Ezután kifeszíti ernyőjét, és a háttérben a padlóra teszi szárítani

Nagyon lakályosnak nem mondható.

Hunidei úr előrejön, és Lulu kezét ennek szája elé tartja

Mit óhajt ezzel tudtomra adni?

Humidei úr Lulu kezét ennek szája elé tartja, a saját mutatóujját pedig a saját ajkára nyomja

Nem tudom, mit jelentsen ez.

Humidei úr gyorsan befogja Lulu száját

(Kiszabadítva magát) Egészen egyedül vagyunk itt. Senki nem hall bennünket.

Humidei úr az ajkára nyomja a mutatóujját, tagadóan megrázza a fejét, Lulura mutat, kinyitja száját, mintha beszélni akarna, önmagára és aztán az ajtókra mutat

(Magában) Uramisten – ez egy szörnyeteg!

Humidei úr befogja Lulu száját. Aztán hátramegy, összehajtogatja és az ajtó melletti székre teszi a havelockját. Aztán vigyorogva előrejön, mindkét kezével megfogja Lulu fejét, és homlokon csókolja a lányt

SCHIGOLCH *(balra elől, a félig nyitva hagyott ajtó mögül)* Ennek hiányzik egy kereke.

ALWA Jó lesz, ha vigyáz magára!

SCHIGOLCH Vigasztalanabb figurát fel se hozhatott volna.

LULU *(hátralépve)* Remélem, ajándékoz nekem valamit!

Humidei úr befogja Lulu száját, és egy aranyat nyom a kezébe. Lulu megszemléli az aranyat, és egyik kezéből a másikba dobja. Humidei úr bizonytalan, kérdő pillantást vet rá

Jó, jó, rendben van. *(Zsebébe dugja az aranyat)*

Humidei úr gyorsan befogja Lulu száját, néhány ezüstpénzt ad neki, és parancsoló pillantást vet rá

Ej, ez szép öntől!

Hunidei úr tébolyultan szökdécsel a szobában, a levegőben hadonászik, és kétségbeesetten néz az ég felé. – Lulu óvatosan közeledik hozzá, átkarolja, és szájon csókolja. Hunidei úr hangtalan nevetéssel kibontakozik Lulu karjaiból, és kérdően néz körül. – Lulu leveszi a virágállványról a lámpát, és kinyitja kamrája ajtaját. – Hunidei úr mosolyogva belép a kamrába, az ajtónyílásban megemeli a kalapját. – A színpad most sötét, csak egyetlen fénysugár látszik, mely a kamrából jön az ajtó hasadékán át. – Alwa és Schigolch négykézláb előkészik a sufniből

ALWA Elmentek?

SCHIGOLCH (mögötte) Várj még.

ALWA Itt nem hallunk semmit.

SCHIGOLCH Épp elégszer hallottuk már.

ALWA Le akarok térdelni az ajtaja elé.

SCHIGOLCH Anyámasszony katonája!

Előrenyomul Alwa mellett, tapogatózva átmegy a színen, leveszi Hunidei úr havelockját a székről, és átkutatja a zsebeit. – Alwa Lulu kamrájának ajtaja elé kúszik

Kesztyű – semmi más! (Megfordítja a havelockot, átkutatja a belső zsebeket, és kihúz egy könyvet, amelyet átad Alwának) Nézd csak, mi ez!

ALWA (a kamrából kiszivárgó fénysugárhoz tartja a könyvet, és nehezen betűzgeti ki a címlapot) Intelmek jámbor zarándokoknak és azoknak, akik zarándokok óhajtanak lenni. – Nagyon irgalmas művecske! – Ára két shilling hat penny.

SCHIGOLCH Úgy látszik, Isten teljesen magára hagyta szegényt. (Visszateszi a kabátot a székre, és tapogatózva megindul megint a sufni felé) Ezeknek az embereknek semmijük sincs. Nemzetük túljutott a fénykorán.

ALWA Az élet nem olyan pocsék, amilyennek elképzeljük. (Szintén visszakúszik a sufni irányába)

SCHIGOLCH Még selyemsálja sincs a fickónak. És ez a banda soroz gyomron bennünket Németországban.

ALWA Gyere, tűnjünk el újra!

SCHIGOLCH Nónk csak magára gondol, és felcsípi az elsőt, aki az útjába akad. Remélhetőleg élete végéig megemlegeti őt ez a kutya.

Schigolch és Alwa bebújik a sufniiba, és becsukja maga mögött az ajtót. Kisvártatva belép Lulu, és a lámpát a virágállványra helyezi

LULU Meglátogat még máskor is?

Humidei úr befogja Lulu száját. Lulu kétségbeesetten pillant fölfelé, és megrázza a fejét. – Humidei úr magára terítette a havelockját, és vigyorogva közeledik Luluhoz. Lulu a nyakába veti magát, mire Humidei úr gyengéden kibontakozik, megcsókolja Lulu kezét, és az ajtó felé fordul. Lulu ki akarja kísérni, ő azonban int, hogy maradjon, és nesztelenül elhagyja a helyiséget. Schigolch és Alwa kijön a sufniából.

(Tompán hangon) Felizgatott ez az ember!

ALWA Mennyit adott?

LULU *(ugyanúgy)* Itt van mind! Vedd el! Megint lemegyek.

SCHIGOLCH Úgy élhetünk még itt fenn, mint a hercegek.

ALWA Jön vissza.

SCHIGOLCH Akkor lépjünk le újra.

ALWA Imakönyvét keresi; itt van. Nyilván kiesett a kabátjából.

LULU *(fület hegyezve)* Nem, ez nem ő. Ez valaki más.

ALWA Valaki jön fölfelé. Egészen tisztán hallom.

LULU Most az ajtónál matat. – Ki lehet az?

SCHIGOLCH Valószínűleg jó barát, akinek a figyelmébe ajánlott bennünket. – Szabad!

Geschwitz grófnő belép. Szegényes öltözékben van, és egy vászongöngyöleget tart a kezében

GESCHWITZ Ha nem látsz szívesen, akkor elmegyek ismét. Mindenesetre tíz nap óta nem beszéltem emberi lélekkel. Rögtön meg kell neked vallanom, hogy egy fillért se kaptam. Bátyám még csak nem is válaszolt nekem.

SCHIGOLCH És most a grófi nagysád a mi asztalunk alá szeretné dugni a lábát?

LULU (*tompá hangon*) Megint lemegyek.

GESCHWITZ Hova mész ebben a maskarában? – Mégsem jövök teljesen üres kézzel. Valami mást hozok neked. Idejövet egy ószeres tizenkét shillinget kínált érte. Nem vitt rá a lélek, hogy megváljak tőle. De te eladhatod, ha akarod.

SCHIGOLCH Mi ez itt magánál?

ALWA Hadd lássam! (*Átveszi a vászongöngyöleget, kitergeti, láthatóan megörül*) Ó, Uramistem, hiszen ez Lulu portréja!

LULU (*felkiált*) És ezt ide mered hozni, te szörnyeteg? – Vigyétek a szemem elől! Dobjátok ki az ablakon!

ALWA (*hirtelen újraéled, nagy élvezettel beszél*) Ugyan miért? Szemközt ezzel a portréval visszanyerem önbecsülésemet. Érthetővé teszi balvégzetemet. Napnál világosabb lesz mindaz, amit megéltünk. (*Kissé elégikusan*) Az vesse ránk az első követ, aki e virágzó, duzzadó ajkak, e nagy, ártatlan gyerekszemek, e rózsásfehér feszülő test láttán nem inog meg polgári mivoltában.

SCHIGOLCH Szögezzük föl. Pompás benyomással lesz majd ügyfeleinkre.

ALWA (*nagyon buzgón*) Itt a falban már van is egy alkalmas szeg.

SCHIGOLCH Hogy jutott hozzá a szerzeményhez?

GESCHWITZ Annak idején titokban kivágtam lakástokban a falból, amikor már odébbálltatok.

ALWA Kár, hogy a szélén a festék lepattogzott! Nem elég elővigyázatosan göngyölte össze. (*A képet felső szélénél fogva odaerősíti egy szöghez, amely már be van verve a falba*)

SCHIGOLCH Alul is be kell verni, ha azt akarjuk, hogy tartson. Az egész etage elegánsabb lesz.

ALWA Hagyjatok, én tudom már, hogy csináljam. (*Különböző szögeket ránt ki a falból, leveszi bal csizmáját, és a szögeket a csizma sarkával a kép szélén keresztül a falba veri*)

SCHIGOLCH Egy ideig lógnia kell, hogy aztán méltón érvényesüljön. Aki ezt megnézi, azt képzelet utánna, hogy indiai háremben van.

ALWA (*ismét felhúzza csizmáját, büszkén felegyenesedik*) Teste akkor virult a legcsodálatosabban, amikor ezt a képet festették. A lámpát, kedves gyermekem! Úgy látom, színei nagyon megsötétedtek!

GESCHWITZ Minden bizonnyal kimagaslóan tehetséges festő műve!
LULU (*ismét teljesen nyugodtan a kép elé lép, kezében lámpa*) Nem ismer-
ted?

GESCHWITZ Nem, ez jóval az én időm előtt lehetett. Csak néhány elhul-
lajtott megjegyzést hallottam töletek arról, hogy üldözési mániájában
elvágta a torkát.

ALWA (*összehasonlítva a portrét Luluval*) Szemének gyermeki kifeje-
zése még mindig ugyanaz, annak ellenére, amit azóta átélt. (*Boldog
izgalomban*) De a bőrét borító friss harmat, ajkának illatos lehelete,
a fehér homlokról sugárzó fény és a fiatal húsnak ez a kihívó pompája
a nyakán és a karján...

SCHIGOLCH Mindezt elvitte a szemeteskocsi. Öntudatosan mondhatja:
ez voltam egykor! Akinek ma a kezébe kerül, annak fogalma sincs már
ifjúságunkról.

ALWA (*vidáman*) Hál' istennek ha folyamatosan érintkezünk egymás-
sal, nem vesszük észre a fokozatos hanyatlást. (*Könnyedén odavetve*)
Az asszony abban a pillanatban virul ki a számunkra, amikor az em-
bert egész életére romlásba döntheti. Ez már amolyan természeti
törvény.

SCHIGOLCH A derengő lámpafényben még egy tucat utcai kísértettel
felveszi a versenyt. Aki jelenleg meg akar még ismerkedni vele, az
többre becsüli a szívbeli tulajdonságokat a testi előnyöknél. A szem-
pár mellett dönt, amelyből legalább csibész vágyak szikráznak.

LULU (*éppolyan élvezettel, mint Alwa*) Mindjárt meglátom, igazad
van-e. Agyő.

ALWA (*hirtelen haraggal*) Az életemre esküszöm, nem mész le többet!

GESCHWITZ Hova készülsz?

ALWA Fel akar hozni egy mukit.

GESCHWITZ Lulu!

ALWA Ma már megtette egyszer.

GESCHWITZ Lulu, Lulu, veled megyek, akárhová mész!

SCHIGOLCH Ha kamatoztatni akarja a csontjait, akkor keresse meg, ké-
rem, a saját vadászterületét.

GESCHWITZ Lulu, nem tágítok mellőled! Fegyver van nálam.

SCHIGOLCH Az ördögbe is! A grófi nagysád a fejébe vette, hogy a mi
szalonnánkkal halászik!

LULU Megöltök! Nem bírom itt ki tovább!
GESCHWITZ Nem kell félned. Veled vagyok!

Lulu Geschwitz grófnővel közösen el

SCHIGOLCH A nemjóját, a nemjóját, a nemjóját!

ALWA (*nyöszörögve a heverőre veti magát*) Azt hiszem, nem sok jót várhatok már az evilági léttől.

SCHIGOLCH A torkánál fogva kellett volna visszatartani azt a nőszemélyt. Arisztokratikus halálfejével elkerget mindent, ami életet lehel.

ALWA A betegágyra lökött, és kívül-belül tüskékkel tűzdelt teli!

SCHIGOLCH Ehhez persze tíz férfire való kurázsit is tárol a testében.

ALWA Sebesült még nem fogadta a kegyelemdőfést hálásabban, mint én fogom!

SCHIGOLCH Ha nem csalogatta volna akkor az izompacsirtát a lakásomba, akkor a fickó még mindig a nyakunkon lógna.

ALWA Látom, amint a fejem felett lebeg, ahogy Tantalus látta az aranyalmáktól roskadozó ágat.

SCHIGOLCH (*a matracán*) Nem csavarnád fel kicsit a lámpát?

ALWA Vajon tud-e ilyen kimondhatatlanul szenvedni az ősemlék is a maga vadonában? – Istenem, Istenem, mit műveltem az életemmel!

SCHIGOLCH Mit művelt ez a kutya időjárás a havelockommal! – Huszonöt éves koromban tudtam, hogyan segítek magamon.

ALWA Nem mindenki ízlelt olyan pompás, napos ifjúkort, mint én!

SCHIGOLCH Azt hiszem, nemsokára kialszik. Mire visszatérnek, olyan sötét lesz itt ismét, mint az anyaméhben.

ALWA A lehető legcéltudatosabban kerestem az olyan emberek társaságát, akik még soha életükben egyetlen könyvet sem olvastak. Teljes önmehtagadással és lelkesedéssel csimpaszkodtam ezekben az elemekben, hogy a költői hírnév legmagasabb csúcsaira röppítsenek. Számításomban hiba csúszott. Hivatásom vértanúja vagyok. Apám halála óta egyetlen verssort sem írtam le többé.

SCHIGOLCH Csak ne maradnának együtt. – Aki nem félnótás, úgysem megy el kettővel.

ALWA Nem maradtak együtt!

SCHIGOLCH Remélem is. Szükség esetén rúgásokkal tartja távol magától azt a nőszemélyt.

ALWA Az egyik, aki a mocsárból jött, nemzete legünnepeltebb férfija; és a másik, aki bíborban született, a mocsárba süppedve fekszik, és nem tud meghalni.

SCHIGOLCH Jönnek!

ALWA És a közös alkotás gyönyörének minő üdvözült óráit élték meg együtt!

SCHIGOLCH Erre csak most nyílik módjuk. Ismét el kell bújnunk.

ALWA Itt maradok.

SCHIGOLCH Mit sajnálsz te tulajdonképpen? – Aki pénzt ad ki, annak oka is van rá!

ALWA Nincs többé erkölcsi bátorságom, hogy ilyen nyomorúságos összegért kényelmetlenségeknek tegyem ki magam. *(A takarója alá bújik)*

SCHIGOLCH Noblesse oblige! Egy rendes ember megteszi, amire helyzete kötelezi. *(Elbújik a sufniiban)*

LULU *(kinyitja az ajtót)* Jöjj be, kincsem!

Kungu Poti, Uahubee trónörököse fehér felöltőben, világos nadrágban, fehér lábszárvédőben, sárga gombolós csizmában belép. Beszédét, melyben különleges afrikai sziszegő hangok hallhatók, gyakran szakítja meg bőfőgés

KUNGU POTI Goddam – nagyon sötét a lépcsőházban!

LULU Itt világosabb van, édes szívem! *(Kezénél fogva előrehúzza)*
Gyere, gyere!

KUNGU POTI De hideg van itt. Nagyon hideg.

LULU Iszol szeszt?

KUNGU POTI Szeszt? Mindig iszok szeszt! Szesz jó!

LULU *(odaadja neki a palackot)* Nem tudom, hol a pohár.

KUNGU POTI Mit se tesz. *(Szájához emeli a palackot, és iszik)* Szesz!
Sok szesz!

LULU Ön csinos, fiatal ember.

KUNGU POTI Apám Uahubee császára. Nekem itt hat feleségem van,

két spanyol, két angol, két francia. Well – nem szeretem a feleségeimet. Mindig fürdeni küldenek, fürdeni, fürdeni...

LULU Mennyit ajándékoz nekem?

KUNGU POTI Aranypénzt! Hidd el, lesz neked aranypénz! Aranypénz!

Én mindig ajándékozni aranypénz!

LULU Később is odaadhatja; de mutassa meg.

KUNGU POTI Én fizetek soha előre.

LULU De azért megmutathatja!

KUNGU POTI Nem értek! Nem értek! – Gyere, Ragapszisimulara! (*Átfogja Lulu csípőjét*) Gyere!

LULU (*tiszta erőből védekezik*) Eresszen el! Eresszen el!

Alwa nagy nehezen feltápáskodik fekhelyéről, Kungu Poti mögé lopózik, és visszarántja kabátja gallérjánál fogva

KUNGU POTI (*gyorsan Alwa felé fordul*) Ó! Ó! Zsiványbarlang ez itt! – Gyere, pajti, adom neked altató! (*Ólmosbottal fejbe veri, mire Alwa nyögve összeroskad*) Itt van neked altató! Itt van neked ópium! (*Megcsókolja Lulut, Alwára mutat*) Rólad álmodik, Ragapszisimulara! Szép álmokat! (*Az ajtóhoz siet*) Itt van ajtó! (*El*)

LULU Csak nem fogok itt tmaradni?! – Ki bírja itt még ki! – Jobb lent az utcán! (*El*)

Schigolch kijön a sufniájából

SCHIGOLCH (*Alwa fölé hajlik*) Vér! – Alwa! – El kell innen távolítani. – Hopp! – Különben még belebotlanak az ismerőseink. Alwa! Alwa! – Aki itt nincs tisztában magával! – Vagy – vagy; különben könnyen bealkonyulhat! – Majd megtanítom mozogni. (*Gyufát gyújt, és Alwa gallérja alá dugja; Alwa nem mozdul*) Meg lesz a nyugalma. De itt nincs alvás. (*Nyakszirtjénél fogva Lulu kamrájába vonszolja Alwát. Azután megpróbálja felcsavarni a lámpát*) Mindjárt indulnom kell nekem is, különben lent a kricsmiben nem kapok már karácsonyi pudingot. Isten tudja, mikor térnek vissza ezek a kéjkirándulásról. (*Lulu képét nézve*) Ez nem érti, miről van szó. Nem tud élni a szerelemből, mert élete a szerelem. – Jön! Beszélek a fejével...

Az ajtó kinyílik, és Geschwitz grófnő lép be

Ha nálunk akar megszállni éjjel, akkor kérem, vigyázzon kissé, hogy ne lopjanak itt el semmit.

GESCHWITZ Milyen sötét van itt!

SCHIGOLCH Még sokkal sötétebb lesz. – A doktor úr már nyugovóra tért.

GESCHWITZ Lulu előreküldött.

SCHIGOLCH Okosan tette. Ha valaki keresne, lent ülök a kricsmiben.
(El)

GESCHWITZ *(egyedül)* Az ajtó mellé akarok ülni. Szemrebbenés nélkül végig akarok nézni mindent. *(Az ajtó melletti szalmafonatú karosszékre ül)* Az emberek nem ismerik önmagukat – nem tudják, milyenek is ők. Csak aki maga nem ember, az ismeri őket. Minden kimondott szavuk valótlan, hazug. Ezt nem tudják, mert ma ilyenek, holnap meg olyanok, mindenkor aszerint, hogy ettek, ittak és szerelmeskedtek-e vagy sem. Csak a test őrzi meg magát egy ideig, és csak a gyermekeknek van eszük. A felnőttek, akár az állatok; egyik se tudja, mit cselekszik. Amikor a leginkább kedvez nekik a szerencse, akkor jajveszékelnek, nyögnek, a legmélyebb nyomorban pedig örülnek minden kis falatnak. Különös, hogy az éhség mennyire megfosztja az embereket a boldogtalansághoz szükséges erőtől. De ha teletömték a hasukat, akkor kínzókamrát csinálnak maguknak a világból, akkor holmi szeszélyért odadobják az életüket. – Élt-e már ember a földön, akit boldoggá tett a szerelem? Hiszen mi más a boldogságuk, mint hogy jobban alszanak, és mindent el tudnak felejtetni? – Istenem, Uram, köszönöm neked, hogy nem olyannak teremtettél, mint a többieket. – Én nem vagyok ember; testem semmiben sem hasonlít a többi emberi testhez. Hát a lelkem emberi-e? Agyongyötört emberekben szűk kis szív lüktet; de én tudom, nem az én érdemem, ha mindent odaadok, mindent feláldozok...

Lulu kinyitja az ajtót, és betessékeli doktor Hiltit. Geschwitz mozdulatlanul ülve marad az ajtónál; nem veszik észre

LULU *(vidáman)* Gyere csak be! Gyere! – Nálam maradsz éjszaka?

HILTI Cakhoty ninc nálam cupán öt cilling; szoszinc több pénc nálam, amikor uccára metyek.

LULU Elég annyi, mert rólad van szó! Olyan húséges szemed van! – Gyere, csókolj meg!

HILTI Héccencégit, szencégesz iszten, szátán ész szász kiszördög!

LULU Könyörgök, hallgass!

HILTI A fenébe isz, esz asz első eszet, hoty elmetyek ety lánnyal. Az első, elhaheted. Héccencégit, eszt egészen mászképpen képszelttem el!

LULU Nős vagy?

HILTI Szentszégesz iszten, miért képszed, hoty nősz vatyok? – Nem, én prifát-tocenz vatyok; filozoffiját atok elő az etyetenen. Héccencégit, én utyanisz ety pászeli pátrisziuszcaládból szármaszom; mint etyetemiszta csak két frankocka szeppénszt kaptam, ész aszt lányoknál fontoszapp tolkokra fordítottam.

LULU Ezért nem voltál soha nőnél?

HILTI Eszér, eszér! Cakisz! Te moszt szükségesz; ma eszte tyűrüt ceréltem egy pászeli pátrisziuszlánnyal. Itten szárasztajka.

LULU Csinos a menyasszonyod?

HILTI Hotyne, kétmilljója fan. – Nagyon iszkat, hotyan mety majt nekem a kamatyolász.

LULU. *(hátraveti a haját)* Csakugyan szerencsém van! *(Feláll, fogja a lámpát)* Ha önnek is úgy tetszik, privátdocens úr?... *(Kamrájába vezeti Hiltit)*

GESCHWITZ *(táskájából kis fekete pisztolyt vesz elő, csövét a homlokára nyomja)* ...Jöjj, jöjj – szerelmem!

HILTI *(feltépi belülről az ajtót, és kiviharzik)* Ó, püszlő töktetem – penn fekszik falaki!

LULU *(lámpával a kezében megfogja a karját)* Maradj nálam!

HILTI Frissz tök? – Hulla?

LULU Maradj nálam, maradj nálam!

HILTI *(kiszabadítja magát)* Hulla fekszik penn. – Ékpolt, cillak, töktetem!

LULU Maradj nálam!

HILTI Hotyan jutottál hosszát? *(Megpillantja Geschwitzet)* Ész esz asz ördök!

LULU Könyörgök, maradj!

HILTI Tökök, megtöklött tökletesszék – ó, örök jákszakadász! (*Középen el*)

LULU Maradj! – Maradj! (*Utánavevi magát*)

GESCHWITZ (*egyedül, leereszti a pisztolyt*) Jobb a kötél. – Ha ma este vérbe fagyva lát, egyetlen könnycseppet se hullajt miattam. Mindig csak készséges szerszáma voltam, melyet a legkényesebb munkáknál használhatott. Az első naptól kezdve szíve mélyéből undorodott tőlem. – Ne ugorjak le inkább a hídról? Mi hidegebb: a víz, vagy az ő szíve? Álmodnék, míg meg nem fulladok. Jobb a kötél! – Ledöfjem magam? Hm, azzal semmire sem megyek. – Hányszor álmodtam, hogy megcsókol! Még csak egy perc van hátra; és akkor egy bagoly megkopogtatja az ablakot, és én felébredek. – Jobb a kötél! Ne a vízbe; a víz túl tiszta a számomra. (*Hirtelen felpattan*) Itt! Itt! Itt van! – Gyorsan, mielőtt megjön! (*Leveszi a falról a takaró szíját, a székre áll, a szíjat egy kampóhoz erősíti, mely az ajtófélfába van beverve, nyakára csavarja a szíjat, felborítja lábával a széket, és a földre pottyan*) Átkozott élet! Átkozott élet! – És ha még várhatnék tőle valamit? – Hadd beszéljek egyszer a szíveddel, angyalom! De te hideg vagy! Még nem szabad eltűnnöm! Egyszer talán boldog lehetek. – Hallgass rám, Lulu; még nem szabad eltűnnöm! (*Lulu képe elé vonszolja magát, térdre roskad, és összekulcsolja a kezét*) Imádott angyalom! Szerelmem! Csillagom! – Szánj meg, szánj meg, szánj meg!

Lulu kinyitja az ajtót, és beengedi Jacket. Jack zömök, ruganyos mozgású, sápadt arcú, égő szemű férfi, magas tőű, erős szemöldökkel, lelógó bajusszal, ritkás kecskeszakállal, göndör barkóval; tűzpiros kezén a körmök lerágva. A földre mered. Sötét felöltőt és kis kerek nemezkalapot visel

JACK (*észreveszi Geschwitzet*) Ki ez?

LULU A nővérem, uram. Megőrült. Nem tudom, hogyan szabaduljak meg tőle.

JACK Úgy látom, szép a szád.

LULU Anyámtól örököltem.

JACK Látszik rajta. Mennyit kérsz? Nincs sok fölösleges pénzem.

LULU Hát nem marad itt egész éjszakára?

JACK Nem, nincs időm. Haza kell mennem.

LULU De hiszen holnap reggel azt mondhatja otthon, hogy elszalasztotta az utolsó omnibuszt, és egy barátjánál töltötte az éjszakát.

JACK Mennyit kérsz?

LULU Nem kívánok aranyrögöket, de azért – egy kis aranypénzt mégis.

JACK *(az ajtó felé fordul)* Jó estét! Jó estét!

LULU *(visszatartja)* Nem, nem! Maradjon, az isten szerelmére!

JACK *(elmegy Geschwitz mellett, és kinyitja a sufnit)* Miért maradjak itt holnapig? – Ez gyanús! Míg alszom, kiforgatják a zsebeimet.

LULU Nem, ezt én nem teszem! Senki sem tesz ilyet! Ne menjen ezért el! Szépen kérem!

JACK Mennyit kérsz?

LULU Akkor hát adja a felét annak, amit mondtam.

JACK Nem, az túl sok. Úgy látom, nem régóta próbálgatod a szakmát?

LULU Ma először.

Geschwitz, még mindig térdén állva, félig Jack felé fordul. Lulu visszarántja a szíjnál fogva, amely még mindig a nyakán van

Nyughass már!

JACK Hagyd békén! – Ez nem a nővéred. Szerelmes beléd. *(Megsimogatja Geschwitz fejét, mintha kutya volna)* Szegény állat.

LULU Mit bámul egyszerre így rám?!

JACK Felbecsültelek a járásod alapján. Azt mondtam magamban, biztosan jó felépítésű a tested.

LULU Hogyan lehet ilyesmit észrevenni?

JACK Azt is megláttam, hogy szép a szád. – De csak egy ezüstpénz van nálam.

LULU Na és, nem számít! Csak add ide!

JACK De a felét vissza kell adnod, hogy holnap omnibuszra szállhassak.

LULU Egy fillér sincs a zsebemben.

JACK Nézd csak meg! Kutasd át a zsebeidet! – Na, mi az? Hadd nézzem meg!

LULU *(elé nyújtja a kezét)* Ez mindenem.

JACK Add ide a pénzt!

LULU Holnap kora reggel felváltom; aztán odaadom neked a felét!
 JACK Nem, add ide az egészet!

LULU (*odaadja neki*) Isten nevében. – De most aztán gyere! (*Fogja a lámpát*)

JACK Nincs szükségünk fényre, süt a hold.

LULU (*félreteszi a lámpát*) Ahogy gondolja. (*Jack nyakába veti magát*)
 Nem teszek magában kárt! Annyira szeretem magát! Ne kelljen tovább koldulnom!

JACK Nem bánom. (*Követi Lulut Schigolch sufnijába*)

A lámpa kialszik. A két ablak alatt a holdfény két rikoltó négyszöget rajzol a padlóra. A szobában világosan felismerhető minden

GESCHWITZ (*egyedül, mintha álmában beszélne*) Ez az utolsó este, amit ezzel a népséggel töltök. Visszatérek Németországba. Anyám elküldi az útiköltséget. Beiratkozom az egyetemre. A nők jogaiért fogok harcolni, jogtudományt tanulok.

LULU (*mezítláb, ingben és alsószoknyában üvöltve feltépi az ajtót, és kívülről nekifeszül, hogy ne lehessen kinyitni*) Segítség! – Segítség!

GESCHWITZ (*az ajtóhoz rohan, előhúzza pisztolyát, és Lulu mögé nyomakodva, az ajtónak szegezi; Lulunak*) Engedj!

Jack földre görbedve belülről kitesztja az ajtót, és kést dőf Geschwitz testébe. – Geschwitz a mennyezetbe lő, és nyöszörögve összeroskad

JACK (*kitépi Geschwitz kezéből a pisztolyt, és a bejárati ajtó felé veti magát*) Goddam! Még sose láttam szebb száját. (*Hajából csöpög az izzadság, keze véres. Mélyeket zihál, és szeme majdnem kiszakad üregéből, ahogy a földre mered. – Lulu minden tagjában reszketve, vadul körülnéz. Hirtelen felkapja az üveget, széttöri az asztalon, és törött nyakát megmarkolva Jackre ront. – Jack felemeli a jobb lábát, és hanyatt löki Lulut. Aztán felemeli a földről*

LULU Nem, nem! – Irgalom! – Gyilkos! – Rendőrség! – Rendőrség!

JACK Nyugodj meg! Most már nem menekülsz meg tőlem (*A sufniába cipeli*)

LULU (*belülről*) Nem! – Nem! – Nem! – Ó! – Ó...

JACK (*egy idő múlva visszajön, és a tálat a virágállványra helyezi*) Jó kis munka volt! (*Mossa a kezét*) Mégiscsak veszettül szerencsés fickó vagyok. (*Törülközőt keres*) Még törülközőjük sincs! – Szörnyen nyomorúságos odú! – (*Geschwitz alsószoknyájába törli a kezét*) Ennek a szörnyetegnek nem kell tartania tőlem! – (*Geschwitznek*) Nemsokára neked is véged. (*A középén el*)

GESCHWITZ (*egyedül*) Lulu! – Angyalom! – Hadd lássalak még egyszer! – A közeledben vagyok! A közeledben maradok – mindörökre! (*Könyökére rogyanva*) Ó, átkozott! – (*Meghal*)

